ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

48-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

…-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

…242 (13558) | 1971 оной октябриин 13, среда | Сэн 2 мүнгэн

АРЕ-гэй ПРЕЗИДЕНТ АНВАР САДАТ МОСКВА ЕРЭБЭ

Египедэй Араб Республикын Президент, АРЕ-гэй Араб социалис союзай Түрүүлэгшэ Анвар Садат гэгшые октябриин 11-дэ москвагайхид халуунаар угтаба. КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Совет правительствын уряалаар Анвар Садат албанай хэрэгээр манай орон ерээ.

Хани харилсаата хоёр ороной гүрэнэй тугуудаар Внуковска аэродром шэмэглэгдэбэ. Хүндэтэ айлшанаа угтахаяа нүхэд Л. И. Брежнев, А. Н. Косыгин, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, Б. Н. Пономарев, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо А. П. Ляшко, СССР-эй министрнүүд А. А. Громыко, А. А. Гречко, Б. П. Бугаев, Н. С. Патоличев, Н. С. Непорожний, Н. А. Щелоков, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи гадаадын экономическа холбооной талаар Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ С. А. Скачков, СССР-һээ АРЕ-дэ байдаг элшэн сайд В. М. Виноградов гэгшэд ерэбэ.

Угтагшадай дунда СССР-тэ АРЕ-гэй хэрэгүүдые саг зуура эрхилхэ этигэмжэтэ М. В. Хегази, араб оронуудай СССР-тэ байдаг түлөөлэлгэтэ эмхинүүдэй толгойлогшонор байгаа.

Анвар Сададтай хамта Премьер-Министрэй нэгэдэхи орлогшо Азиз Сидки, Премьер-Министрэй орлогшо, гадаадын хэрэгүүдэй министр Махмуд Риад, национальна аюулгүйн асуудалаар президентын советник Мухаммед Хафиз Исмаил, АСС-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь, политическэ асуудалаар президентын советник Мухаммед Абдель Салям аз-Зайят, сэрэгэй министр, генерал Мухаммед Ахмед Садек, Гадаадын хэрэгүүдые эрхилхэ гүрэнэй министр Мухаммед Мурад Галеб болон бусад гүрэнэй ажал ябуулагшад ерэлсээ.

Ниидэлгын поли дээрэ гурбан янзын сэрэгүүдһээ бүридхэгдэһэн хүндэлэлэй харуул жагсаагдаа. Ниислэл хотын ажалшадай түлөөлэгшэд угталгада хабаадаа.

Угтагшад Анвар Садат, тэрээнтэй суг ябаһан гүрэнэй ажал ябуулагшадые халуунаар амаршалаа.

Египедэй Араб Республикын, Советскэ Союзай гимнүүд гүйсэдхэгдөө. АРЕ-гэй Президент Анвар Садат, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный гэгшэд совет сэрэгшэдэй жагсаалай урдуур ябажа гараа.

Анвар Садат, бусад айлшад Кремль тээшэ шэглэн ошобо. Машинануудай ябаһан үйлсэнүүд гүрэнэй тугуудаар, араб, ород хэлэнүүд дээрэ бэшэгдэһэн амаршалгын уряал үгэнүүдээр шэмэглэгдэнхэй байгаа. Москвагай олон мянган ажалшад Египедэй Араб Республикын түлөөлэгшэдые альга ташалгаар угтажа, хани халуун талархалаа элирхэйлээ.

(ТАСС).

ОКТЯБРИИН ХУБИСХАЛАЙ 54 ХҮНДЭЛЭЛДЭ

…РҺЭШЭД …ЖАЛТАТАЙ

…ын промышленнос… …жые хүсэдөөр хан… …а тон ехэ нүүрһэ мал… …! Энээниие Галуута… …автоуправлениин хү… …һайн ойлгоно. Эдэ… …рһэ малтахын тула …бүтээсэ ехэ… …һан хүдэлгэхэ гэжэ эр… …урхайнуудай, мастерска …, бригадануудай дун… …с мүрысөөн үргэнөөр …дэһэн. Һара бүри мү… …дүн согсологдодог юм. …оной юһэ һарын дүн …дэ, нэмэл аргаар нүүрһэ малтадаг Холбоолжоной уурхайн хүдэлмэришэд һайн амжалта туйлаһан байна. Эдэнэр даабариһаа гадуур 24.856 тонно нүүрһэ малтажа гүрэндөө тушааба. Машинистнүүд П. В. Балалаешников, П. И. Коновалов, А. К. Шевченко гэгшэд халаан бүриингөө даабари 15—20 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, социалис мүрысөөндэ эрхимлэнэ. Эдэнэй хойно орохогүйн тула бэшэшье хүдэлмэришэд оролдоно. Агуухэ Октябриин 54-дэхи жэлэй ойн баярые ажалай амжалтаар угтажа байһан Холбоолжоной уурхайн хүдэлмэришэд улам эршэмтэйгээр ажаллажа байнад.

В. АФАНАСЬЕВА.

ГАБШАГАЙШУУЛ

Захааминай аймагай Баян-Голой совхозой полинууд дээрэ малай тэжээл хуряалга дүүрэхэ дүтэлжэ байна. Тус совхозой 1-дэхи отделенидэ хамта 2 бригада эмхидхэгдэһэн юм. Тэдэнэр түсэбэйнгөө ёһоор гектар бүриһөө 22 центнер зелёнко хуряаха даабаритай аад, мүнөө энэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэжэ байнхай.

Манай бригадада хамта гуша гаран хүн хүдэлнэ. Мүнөө дүн хамта 7000 центнер зелёнко һүрилөөд байнабди. 10000 центнер хуряахал хабди,— гээд бригадир Гомбо Дамбаев хөөрэнэ. Энэ бригадын амжалтада комсомол залуушуулай горитойхон хубита бии. Юуб гэхэдэ, тус бригадада хори гаран комсомолшууд хүдэлдэг. Тэдэнэр аха нүхэдтэеэ хамта оролдосотойгоор ажалладаг юм. Жэшээлэн хэлэбэл, нёдондо жэл арбадахи класс дүүргээд, түрэл совхоздоо хүдэлхэеэ үлэһэн Гармажап Нимбуева, Надя Цыренова, комсомолшууд Соня Будаева, Владимир Шагдуров, Буда Доржиев болон бусад оролдосотой, габшагай ажалаараа нүхэдөө урмашуулан хүдэлнэ.

С. НАМЖИЛОВ.

Металлургнуудай амжалта

ТУЛА. (ТАСС). Түсэбһөө гадуур шэрэм хайлуулха социалис уялгаяа Косогорско металлургическа заводой доменщигууд үлүүлбэ. Жэлэй эхинһээ хойшо эндэхи металлургнууд түсэбһөө гадуур 5,5 мянган тонно шэрэм үйлэдбэрилөө.

Пеэшэн бүхэндэ хүдэлдэг бригаданууд үйлэдбэриингөө графигуудые хурдална. Агуухэ Октябриин хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгануудаа мастернууд Н. Зубаков, С. Абаничев, Г. Шулев, Н. Тихонов гэгшэдай халаанууд үлүүлэн дүүргээ. Эдэнэр булта № 1 пеэшэндэ хүдэлдэг юм. Эдэ мастернуудай үүсхэлээр шэнэ һонин түхеэрэлгэ зохёогдожо, үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ. Тэрэнэй ашаар үнэтэ материалнуудые алмаха арга олдоо бшуу.

КОМЧАТКЫН ТҮРҮҮШЫН „ЗУУ МЯНГАТАН“

ПЕТРОПАВЛОВСК-КАМЧАТСКИЙ. (ТАСС). Залуу капитан-директор В. Побоковой хүтэлбэрилдэг загаһа барилгын «Математик» гэжэ траулерай экипаж Камчатка соогоо эгээн түрүүлэн зуу мянган центнер загаһа бариба. Агуухэ Октябриин 54 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ хабаадаха зуураа, Номгон океан сооһоо загаһа баридаг онгосонууд барандаа шахуу уялгаяа үлүүлнэ. «Казалинск» гэжэ нүгөө траулерай экипаж зуу мянган центнертэ дүтэлжэ ябанхай.

…ҮШҮҮЛДЭ— …АН ТУГ

…ай леспромхозой мо… …а амжалта туйла… …оор үнинэй. Мү… Шукин, В. С. Паро… …дэй даадаг бага комп… …ын модошод һарадаа …кубометрһээ дээшэ …э. Түс леспромхозой …д шэнэ онол арга …оролдосотой шангаар …ра бүриингөө даабари …үргэнэ.

… Октябриин 54-дэхи …ойн баярые ажалай бэ… …р угтаха гэһэн зо… …эдэнэр дээшэлүүлэг… …алис уялга абаа бэлэй. …ра соо хэзээ хэзээ… …хитэйгээр хүдэлжэ, …дуур 3 мянган кубо… …бэлэдхээ.

…анай леспромхозой …ажалайнь туйлалтые …лес» комбинат, проф… …м үндэрөөр сэгнэжэ, …н Улаан туг барюулба. … Хандагайн, Шулуу… …ай леспромхозуудай …ентябрь һарынгаа даа… …дуур 1000—2000 ку… …о бэлэдхэжэ, яһала …арюулба.

Н. ТЮРНЕВ.

ПУРЖИМА БАДМАЕВНА АЮШЕЕВА Хурамхаанай аймагай Аргатын совхоздо ахалагша хонишоноор хүдэлдэг. Энэ жэлдэ 100 эхэ хониднoo 100 гаран хурьга абаһан, хонин бүриһөө 3 килограммһаа үлүү нооһо хайшалһан байха юм. Ажалша бүхэриг, оролдосо хэшээлтэй хонишон жэлһээ жэлдэ ажалай амжалта туйлажа, нютагайхидтаа хүндэтэй болонхой. Үнгэрһэн һунгалтада нютагайхидынь тэрээндэ үндэр нэрэ хүндэ олгожо, Пуржима Бадмаевна Аюшеевнае Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта дэбжүүлһэн байгаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түрүү хонишон П. Б. Аюшеева.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

…ЫТЭЙ АЖАЛАЙ ҮРЭ ЕХЭ

…ын промышленна …нуудта, хүдөө ажахы… …ала хэрэгтэй ашаа саг …шэрэхын тула тон …хэрэгтэй. Энээн дээ… …уудай хүдэлмэри… …удта түргэнөөр ашаа …лгаха ушартай боло… …ор вагоной миин бай… …роохонь бэрхэтэй юм. … целлюлозно-картонно …хүдэлмэришэд энэ та… …хон юумэ хэһэн. Эдэ… …дай миин байха сагые 50 минутаар хороогоо. Тиигэжэ жэлэй эхинһээ аяар 400 вагон арьбалжа, түмэр замай Сэлэнгын станциин хүдэлмэрилэгшэдтэ ехэ туһа хүргэһэн байна.

Зүүн-Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын отделениин Сэлэнгын станциин, Сэлэнгын целлюлозно-картонно комбинадай хүдэлмэришэд бултадаа нэгэ һанал бодолтойгоор ажалланад. Энээнэй ашаар лэ ашаа шэрэхэ даабари үлүүлэн дүүргэгдэнэ.

М. СОЛОМЕННЫЙ.

ХАРИЛСАА ХОЛБООНОЙ АША ТУҺАДА

Совет правительствын уряалаар ерэһэн Премьер-Министр, Оборонын министр Али Насер Мухаммед толгойлогшотой Йемэнэй Арадай Демократическа Республикын правительственна делегаци албанай хэрэгээр 1971 оной сентябриин 30-һаа октябриин 9 хүрэтэр Советскэ Союзда айлшалба.

Али Насер Мухаммед, тэрээнтэй суг ябаһан хүнүүд Москва, Ленинград, Волгоград болон Киев хотонуудта хүрэһэн, совет арадай ажабайдалтай, мүн экономико, эрдэм соёл, ажалшадай байдал һайжаруулгадаа туйлаһан амжалтануудтайнь танилсаһан байна. Ябаһан лэ газартань хани барисаата Йеменэй арадай түлөөлэгшэдые совет хүн зон халуунаар амаршалдаг, үнэн зүрхэнэй угталга эмхидхэдэг байгаа.

Делегациин Советскэ Союзда байха үедэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, Йеменэй Арадай Демократическа Республикын Премьер-Министр ба Оборонын министр Али Насер Мухаммед гэгшэд хэлсээнүүдые хээ.

Хэлсээнүүдынь үнэн зүрхэнэй, хани ёһоной, үгээ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрөө.

Хэлсээнүүдэйнгээ үедэ хоёр талын харилсаанай, харилсаа холбооной, тэрэшэлэн мүнөө үеын уласхоорондын байдалай асуудалнуудаар һанал бодолоо хубаалдаба.

СССР НДРИ хоёрой хоорондохи хани ёһоной харилсаан тэгшэ эрхэдэ үндэһэлэнхэй, бэе бэеынгээ национальна бэеэ даанхай байдалые хүндэлэлгын гурим ёһонуудта түшэглэнхэй тула хоёр арадуудай аша туһада сэхэ харюусана гэжэ хоёр тала хананкгяар тэмдэглэнэ. Энэ хани ёһоной харилсаан тиимэл хадаа амжалтатайгаар хүгжэнэ гэжэ коммюнике соо хэлэгдэнхэй.

НДРИ-гэй экономикоёо хүгжөөлгэдэнь, обороноёо бэхижүүлгэдэнь, национальна мэргэжэлтэдые бэлэдхэлгэдэнь Советскэ Союзай туһаламжа үзүүлжэ байдагайнь түлөө делегаци гүнзэгы баясхалан хүргэбэ.

Политическэ, экономическа, соёл культурын талаар харилсаа холбоогоо саашадаашье хүгжөөхэ хүсэлтэй байһанаа хоёр тала элирхэйлнэ.

Уласхоорондын асуудалнуудые зүбшэхэдөө, Дүтын Зүүн зүгтэ тохёолдоһон байдалда хоёр тала онсо анхарал хандуулаа.

Израилиин ээрхэг түримхэй империалис ябуулгануудта эсэргүү хэжэ байгаа араб арадуудай үнэн зүб тэмсэлые хойшолшогүйгөөр дэмжэдэгэйнь, Араб оронуудта политическэ, экономическа туһаламжа үзүүлдэгэйнь, зэбсэгтэ хүсэнүүдээ бэхилэлгэдэнь туһалдагайнь түлөө Советскэ Союзда талархажа байһанаа НДРИ-гэй правительство элирхэйлбэ. Араб арадуудай национальна сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй бүхы хэрэгтэ шухала удха шанартай, империализмда, тэрэнэй хархис ябуулгануудта эсэргүү Йеменэй Арадай Демократическа Республикын правительствын гадаадын политикые совет тала үндэрөөр сэгнэжэ байһанаа мэдүүлээ.

Персидскэ хоолой шадарай райондо мүнөө тохёолдоһон байдал тушаа һаналаа хоёр тала мэдэлсээ. Тиихэдээ энэ райондо колониализм, шэнэ түхэлэй колониализмые сүм усадхахын, хариин сэрэгэй баазануудые үгы хэхын, энэ районой национальна сүлөөрэлгын, социальна дэбжэлтын түлөө тэмсэжэ байгаа Персидскэ хоолой шадарай арадуудтай һаналаа нэгэдэжэ байһанаа хоёр тала мэдүүлээ. НДРИ-гэй дотоодын хэрэгүүдтэ империализмын, хархис үзэл баримталагшадай хамаарха һэдэлгэнүүдые, мүн түрүү үзэлтэй засаг түрын бэхижэлгэдэ, национальна экономикын хүгжэлтэдэ һаалта хэхые тэдэнэй оролдодогые Советскэ Союз эрид шууд буруушаана.

США-гай засагаархидаи Зүүн Урдахи Азиин хэрэгүүдтэ хамааржа үргэлжэлһэнһөө уламжалан энэ райондо тохёолдоһон байдалаар гүнзэгыгөөр һанаагаа зобожо байһанаа хоёр тала мэдүүлнэ гэжэ коммюнике соо тэмдэглэгдэнэ. Американ империалис, ээрхэг түримхэй ябуулгануудта эсэргүү, эрхэ сүлөө, бэеэ даанхай байдалай түлөө, национальна бүрин эрхын, газар нютагайнгаа ойроо хүртэшэгүйн түлөө баатарлиг тэмсэл хэжэ байгаа Вьетнамай, Камбоджын, Лаосой арадуудтай һаналаа нэгэдэжэ байһанаа хоёр тала элирхэйлнэ.

Колониальна дарлалга доро мүнөө болотор байһан оронууд, арадуудта бэеэ даанхай байдал олгохо тухай ООН-ой Декларациие дүүргэлтэ болгон, колониализм, шэнэ түхэлэй колониализмые хойшолуулашагүйгөөр, сүм усадхаха хэрэгтэ хэшээл оролдолго гаргахаар эрид шиидэнги байһанаа хоёр тала баталаа. ЮАР-ай, Родезиин засагаархидай ябуулжа байгаа үндэһэ яһанай илгаа гаргадаг политикые эрид шууд хоёр тала буруушаана.

Буу зэбсэг хуряаха асуудал шиидхэлгэдэ зорюулагдаһан Советскэ Союзай элэбхитэй гадаадын политикые НДРИ-гэй правительство үндэрөөр сэгнэнэ гэжэ делегаци мэдүүлээ.

Эб найрамдал болон уласхоорондын аюулгүй байдал бэхижүүлхэ тон шухала гэжэ хоёр тала тэмдэглээ. Эдэ зорилгонуудые бэелүүлхын тула хоёр тала хүсэлэл оролдолго гаргахаар бэлэн байһанаа мэдүүлээ.

НДРИ-гэй делегациин Советскэ Союзда албанай хэрэгээр айлшалалга, үнэн сэхэ руунь һаналаа мэдэлсэлгэ арадуудай аша туһада, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангаха хэрэгэй аша туһада зорюулагдаһан хоёр ороной хоорондохи харилсаа холбооной саашадаа бэхижэн хүгжэлгэдэ ехэ нүлөө үзүүлхэ байна гэжэ хамтын коммюнике соо хэлэгдэнэ.

Халуунаар угтаһанайнь түлөө Премьер-Министр, Оборонын Министр Али Насер Мухаммед, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, бүхы совет арадта гүнзэгы баясхалан хүргөө.

НДРИ-гэй Премьер-Министр Али Мухаммед Насер Демократическа Йемен айлшалхыень А. Н. Косыгиниие уряа. Уряалынь баясхалантайгаар хүлеэн абтаа. Айлшалха саг болзорынь хожом тодорхойлогдохо.

(ТАСС).

ХАНИ НҮХЭСЭЛ, ХАРИЛСАА ХОЛБООГОО БЭХИЖҮҮЛХЭ

(Совет-мароккан хамтын коммюникеһээ)

Мароккын король Хасан II гэгшын уряалаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин албанай хэрэгээр 1971 оной октябриин 8-һаа 10 хүрэтэр Мароккодо байгаа гэжэ хамтын совет-мароккан коммюнике соо хэлэгдэнэ.

Мароккодо байха үедөө СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ, тэрээнтэй суг ябаһан хүнүүд Рабат, Касабланка хотонуудта хүрэһэн, экономическа, социальна, культурна хүгжэлтэдөө Мароккын туйлаһан амжалтануудтай танилсаһан, эдэ бүхы хэрэгүүдтэ Мароккын засаг түрын зүгһөө хэгдэжэ байгаа оролдолгонуудые сэгнэхэ арга олоһон байна.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин король Хасан II, Премьер-Министр К. Ламрани гэгшэдтэй уулзаһан, хөөрэлдөө хэһэн байна. Хани ёһоной, үгээ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөнүүдэйнгээ үедэ хоёр талын харилсаанай, мүн тэдэниие һонирхуулжа байгаа уласхоорондын асуудалнуудые зүбшэн хэлсэбэ.

Советскэ Союз Марокко хоёрой хоорондохи хани барисаанай бэхижэһэн, мүн хоёр оронуудай хоорондо экономическа, худалдаа наймаанай, харилсаа холбооной үргэдэжэ байһан ушараар хананги байһанаа хоёр тала элирхэйлнэ гэжэ коммюнике соо тэмдэглэгдэнэ.

Энэ харилсаа холбоогоо саашань хүгжөөхэ хүсэлтэй байһанаа хоёр тала мэдүүлээ. А. Н. Косыгинай Мароккодо байха үедэ далайн судоходство тухай совет-мароккан хэлсээнүүд баталагдаа. Экономическа, научно-техническэ харилсаа холбооной талаар правительстванууд хоорондын совет-мароккан саг үргэлжын комиссиин ажалые гүнзэгы удха шанартайда тоолодогоо хоёр тала элирхэйлээ. Мароккодо экономическа, техническэ дэмжэлгэ үзүүлэлгээ үргэлжэлүүлхэ хүсэлтэйгөө совет тала баталаа.

Хани нүхэсэлэй, уласхоорондын харилсаа холбооной хэрэгые бэхижүүлгэдэ зорюулагдаһан амгалан ёһоной гадаадын политика ябуулха хүсэлтэйгөө хоёр тала элирхэйлээ. Уласхоорондын олохон асуудалнуудаар хоёр талын хараа бодол тааралдана, үгышье һаа, ойро дүтэ байна гэжэ делегацинууд хананкгяар тэмдэглээ.

Израилиин ээрхэг түримхэй ябуулгануудые эрид шууд буруушаажа байһанаа хоёр тала мэдүүлээ гэжэ коммюнике соо хэлэгдэнэ. Араб газар нютагуудые Израилиин эзэмдээд байһан ушар эб найрамдалай, уласхоорондын аюулгүйн байдалда ехэхэн түгшүүрил тохёолдуулна гэжэ хоёр тала тоолоно. Израилиин ээрхэг түримхэй ябуулгануудһаа хохидоһон араб оронуудтай һаналаа нэгэдэжэ байһанаа элирхэйлхэ зуураа, бүхы араб газар нютагуудһаа Израилиин сэрэгүүдые дары түргэн, бүрин хүсэд, үгэ дуугүйгөөр гаргахын зорилгоор хэшээл оролдолгоёо гамнахагүйбди гэжэ хоёр тала мэдүүлнэ.

Палестинын араб арадай хуулита ойроо хүртэшэгүй эрхэнүүдэйнгээ түлөө хэжэ байгаа үнэн зүб тэмсэлые дэмжэжэ байһанаа хоёр тала баталаа. Дүтын Зүүн зүгтэ тохёолдоһон түгшүүрилтэ байдалтай холбоотой асуудалнуудые дары сагтань амгалан ёһоор шиидхэхэ зорилготой эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүдэй үүсхэл оролдолгые дэмжэхээр бэлэн байһанаа хоёр тала элирхэйлээ.

Индохитадай хэрэгүүдтэ хариин хамааралгаһаа уламжалан эндэ һүжэржэ байгаа дайнай аюулые үргэдхэлгые хоёр тала эрид шууд буруушаана гэжэ коммюнике соо тэмдэглэгдэнэ.

Европодо тохёолдоһон байдал тушаа совет тала өөрынгөө һанамжые мароккан талада мэдүүлээ. СССР болон ФРГ, ПНР ФРГ хоёрой хоорондо баталагдаһан договороор, тэрэшэлэн Баруун Берлинэй асуудалаар баталагдаһан дүрбэн талын хэлсээгээр хананги байһанаа мароккан тала элирхэйлээ.

Бүхы арадуудта, гүрэнүүдтэ хамаатай буу зэбсэг хуряалгын асуудал манай үе сагай гол шухала асуудалнуудай нэгэн мүн гэжэ хоёр тала тэмдэглээ.

Хоёр талада хамаатай асуудалнуудаар, тэрэшэлэн хоёр талые һонирхуулдаг уласхоорондын асуудалнуудаар хирэ хирэ болоод лэ һаналаа зүбшэжэ байха тухай хоёр тала үгээ ойлголсоо.

А. Н. Косыгинай Мароккын королевство албанай хэрэгээр айлшалалга, тэндэ болоһон уулзалганууд, хөөрэлдөөнүүд хоёр ороной хоорондохи хани нүхэсэл, харилсаа холбоо хүгжөөхэ, бэхижүүлхэ талаар шэнэ шухала удха шанартай алхам болоо гэжэ коммюнике соо тэмдэглэгдэнэ.

Король Хасан II гэгшын албанай хэрэгээр Советскэ Союз айлшалан ерэхыень А. Н. Косыгин дабтан уриба.

(ТАСС).

…МИЛЛИОН—БАГА БЭШЭЛ

…вой шубуунай …һуурижаһан газа… … нютагай зон …хүнды гэжэ нэр… … Хооһон зайдан …ндэ мүнөө олон …уун барилганууд …жо, холоһоо тобой…ана.

…ан жэлэй түрүү… …н дээрэ гараад … тус фабрикын … ажалайнгаа эр… …шангадхан, бараг …алта туйлажа …эшээлхэдэ, сен… … болотор 15.100 …эгэ гүрэндэ ту… …эйнгээ түсэб хо… … дүүргэбэ.

… үедэ тахяашад …нтьева, Л. С. … гэгшэд бултан…ба. Тэдэнэр жэлэй эхинһээ хойшо тахяа бүриһөө түсэбэй ёһоор 156-най орондо 176 үндэгэ абаһан байна. Мүн тэрэшэлэн эдэнтэй сугтаа ажалладаг Владычкина, Кожевникова гэгшэд яһала һайн жэшээ харуулна.

Эдэнэрэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Юрий Содномович Айсуевай хүтэлдэг бригадынхид бүри ехэ амжалта туйлаа. Тэдэнэр үнгэрһэн 9 һара соо тахяа бүриһөө 162 үндэгэ абаһан байба.

Орон дотороо эдеэ хоолой зүйлнүүдые элбэг ехэ болгохо тухай КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэриие бэелүүлхын түлөө тэмсэжэ байһан Сотниковой фабрикын коллектив шубуунай мяха гүрэндэ тушааха талаар түрүү зэргэдэ ябана.

Тиихэдээ мүнөө үедэ түсэбөөр хараалагдаһанда орходоо 234 центнер мяха үлүү тушаагаад байна.

В. ПЕТРОВ.

Улаан-Үдын аймаг.

СССР-эй ОБОРОНЫН МИНИСТРЭЙ ПРИКАЗ

1971 оной октябриин 11 *№ 216* *МОСКВА хото*

АЛБАНАЙНГАА ТОГТООГДОМОЛ БОЛЗОРНУУДЫЕ ДҮҮРГЭҺЭН СЭРЭГЭЙ АЛБАТАНИИЕ 1971 ОНОЙ НОЯБРЬ-ДЕКАБРЬ СОО СССР-эй ЗЭБСЭГТЭ ХҮСЭНҮҮДҺЭЭ ТАБИХА ТУХАЙ, МҮН СЭРЭГЭЙ БОДОТО АЛБАНДА ГРАЖДАНИНУУДЫЕ ЭЭЛЖЭЭТЭ ЁҺООР ТАТАХА ТУХАЙ

«Сэрэгэй бүгэдэ ниитын уялга тухай» СССР-эй Хуулитай зохилдуулан, **захирхамни:**

1. Сэрэгэй бодото алба хэхэ болзорнуудайнь 1971 оной декабриин 31 хүрэтэр дүүрэхэ сэрэгэй албатаниие 1971 оной ноябрь-декабрь соо Совет Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой, погранична ба дотоодын сэрэгүүдэй зэргэһээ запаста табиха.

2. Энэ Приказай түрүүшын пунктнуудтай зохилдуулан, сэрэгэй албатаниие запаста табиһантай дашарамдуулан, албанда таталгын үдэр хүрэтэр 18 наһа гүйсэһэн, таталгаһаа сүлөөлэгдэхэ эрхэгүй граждaнинуудые, тэрэшэлэн таталгаһаа хойшолуулагдаһан болзоройнь үнгэрһэн, ахамаг наһанай гражданинуудые Совет Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой, погранична ба дотоодын сэрэгүүдэй бодото албанда татаха.

3. Энэ Приказые бүхы ротонууд, батарейнүүд, эскадрилинуудта, корабльнууд дээрэ соносхохо.

СССР-эй Оборонын министр,
Советскэ Союзай Маршал
А. ГРЕЧКО.

КПСС-эй ЦК-һаа, ССР СОЮЗАЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМҺЭЭ, СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДҺЭЭ

Совет соёлой элитэ мэдээжэ ажал ябуулагша, ородой үнинэй скульптор, Социалис Ажалай Герой, СССР-эй арадай уран зурааша, СССР-эй Уран зурагай академиин үнэнтэ гэшүүн, Ленинскэ шангай, СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреат Сергей Тимофеевич Коненков 1971 оной октябриин 9-дэ 98-тай болохоёо ябатараа наһа бараба гэжэ КПСС-эй ЦК, ССР Союзай Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет гүн ехэ шаналалтайгаар мэдээсэнэ.

КПСС-эй ЦК. ССР СОЮЗАЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМ, СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ЗОРИМГОЙГООР ДЭБЖҮҮЛХЭ, ТЭСЭМГЭЙГЭЭР ҺУРГАХА

«Дүй дүршэлтэй, шадамар кадрнуудаар лэ дутал-данабди. Илангаяа дунда шатын хүтэлбэрилхы тушаал дааха хүнүүдые олохонь бэрхэ. Хаанаһаа бэдэрэлтэйб?» гэжэ байгаад, манайшье ажахын хүтэлбэрилэгшэд үгэ алдахаа ядахагүй. Хамаг хэрэгэй ябаса, үйлэдбэриин ашаг үрын урагшатай байлга имагтал хүтэлбэрилхы тушаалтадай мэргэжэл шадабариһаа дулдыдаха байһаниинь мэдээжэ. Теэд эгээ мүнөө үедэ ямар нэгэн тушаал дааха мүртэй хүн ажахы соомнай олдоногүй гэжэ үгэ хэлэлтэй гү?

Нэрээшье дунда зиндаагай тушаал даадаг кадрнуудаар манай ажахы ядалдадаг байгаа. Бригадирнууд, фермые даагшад, отделениие эрхилэгшэд булта даа-һан тушаалдаа таарахгүй зон гэжэ хэлэхын аргагүй һэн. Зарим нэгэниинь эрдэм багатай хүнүүдые эмхидхэн хүтэлбэрилхэ шадабари һулатай, үгышье һаа, ажал һүрхэй мэдэхэгүй гэхэ мэтэ дутагдалнууд халтад гэбэл ушардаг бэлэй.

Теэд хүн гээшэ түрэхэһөөл хамаг юумэ шудалжар-хиһан мүндэлдэг бэшэ ха юм даа. Тиимэһээл айлһаа бэдэрэнхаар, абдараа удала гэһые һанаандаа оруулжа, өөһэдынгөө зоной дундаһаа хүтэлбэрилхы мэргэжэлдэ түргэн һурахаар, ухамай, оюун бодолтой хүнүүдые бэдэрхэл хэрэгтэй гэжэ ажахын дирекци, партбюро, профсоюзай рабочком хоорондоо хөөрэлдэһэн, үгэеэ ойлголсоһон байгаа гээшэ.

Залуу коммунист В. Е. Шулунов манда шофероор хүдэлдэг һэн. Тэрэ хүн Буряадай хүдөө ажахын институтда хүдэлмэриһөө таһарангүй һурадаг, урагшаа зүдхэмжэтэй хүдэлмэрилдэг, һү һаалиин фермэдэ бурдууг шэрэдэг ажалтай һэн. Теэд үнеэдэй тэжээл таһалдуулжа нэгэшье үзөөгүй. Машинаньшье хадаа ямаршье сагта саб гэмэ, үглөөнэй үүр сүүрһээ удэшын бүрэн хараан болотор ябажал байдаг һэн. Юрэдөө, ехэ юумэ хээб, амархамни гэжэ хэлэһыень хэншье дуулаагүй ёһотой. Иимэ харюусалгатай ажал хэжэ байха зуураа, политическэ һургуулиин пропагандистаар хүдэлжэ ябаа. Нэгэшье хэшээл таһалдуулдаггүй, тэрэнээ хүдэлжэ ябаа. Нэгэшье хэшээл таһалдуулдаггүй, тэрэгуримтайгаар, нүхэдтөө ойлгосотойгоор үнгэргөөд лэ байха.

Виссарион Шулуновой хүдэлмэреэр, ниитынь ажал ябуулгаар дирекци, партбюро ходол һонирхожо, ухамай, шадамар, зоной дунда хүдэлжэ шадахал хүн гэжэ шиидэхэдээ, хоёрдохи отделениие эрхилэгшын уялгые тушаан даахыень дурадхаһан байна. Залуу хүтэлбэрилэгшэ дирекциин, партбюрогой найдабари һайнаар харюулжа байна. Энэ отделениин байдал хараа байса һайжараа, ямаршье хүдэлмэринь бүтэмжэтэй, хэрэгынь урагшатай. Энэ жэлдэ тус отделениин хүдэлмэрилэгшэд 5000 гаран центнер үбһэ һүрилжэ абаа, 286 тонно сенаж дараа, 30 тонно ногооной гурил татажа амбаарлаа, 500 гаран центнер үгэрсэ худалдаа. Иимэ үрэ дүнтэй урда жэлнүүдтэ туйлагдаһыень һананагүйб.

Үшөө нэгэ баримта. Посельскын һүнэй фермын хүдэлмэри тушаа хөөрэлдөөн партбюрогой заседани дээрэ нэгэтэ бэшэ болоһон байха. Элдэб тэжээлээр дутамаггүй хангагданхай аад, тэндэхи һаалишад бирагүйхэнөөр лэ хүдэлдэг, һанаһанда хүрэдэггүй һэн. Фермэ дээрэ һуралсалшье эмхидхээд, тоо бүридхэлынь һайжаруулаад, ажалайнь үрэ дүн шэнжэлээдшье үзөөбди. Хэдышье туһалалсахада мүртэй хубилалта боложо үгөөгүй. Тиихэдэ бригадир байһан хүн үнэн сэдьхэлһээ хүдэлдэггүй, эмхидхэлэй хүдэлмэридэ һожоргүй байшоо ха юм. Яалтайб? Энэ хүниие тушаалһаань буулгаагүйдэ аргагүй. Теэд хэниие орондонь табилтайб. Ондоо тээһээ, хэнһээ эрихэбши. Нилээд бодолгото бологдоо гээшэ.

Эгээл энэ үедэ ондоо областьһоо манда хүдэлхөөр А. Г. Ермолаев гэр бүлөөрөө зөөжэ ерээ һэн. Тэрэ өөрөө олон жэлдэ һүнэй фермые даагшаар хүдэлһэн хүн байгаа. Тиигэбэшье хүдэлмэридэ абтаһаар өөрөө модошо дархан, һамганиинь һаалишан болоо. Ермолаевые үшөө һайн мэдэхэ болоогүйшье һаа, тэрэниие контородоо уриҗа хөөрэлдэбэбди. Тэрэ ехэ түбшэн зантай, урдань арбаад жэлдэ фермые даагшаар хүдэлһэн, сельскэ Соведэй депутат, колхозой правлениин гэшүүн ябаһан хүн байшоо.

Тиигэжэ хүтэлбэрилхы тушаал олон жэлдэ даажа ябаһан туладань Ермолаевые Посельскын һүнэй фермые даажа абахыень дурадхаабди. Огто арсаа һааб даа. Шэнэ, хүсэд таниха болоодүй газартаа хүндэ байха гэжэ тэрэ толгойдоо шэбшэһэн, магад зүрхэсэһэншье байжа болоо. Теэд туһалалсахабди, миил хараад ябахагүйбди гэжэ байжа үгэеэ үгэхэдэмнай, манай дурадхалда зүбшөөлөө үгэһэн бэлэй. Тэрэ гэһээр жэлһээ үлүү саг үнгэршэбэ. А. Г. Ермолаев тэрэ гээгдэнги фермые хүл дээрэнь гаргаа, тэндэхи малшадтаа хүндэтэй, ажал эмхидхэхэдээ шадамар, эрилтэ шангатай хүтэлбэрилэгшэ болонхой байна. Энэ жэлэй түрүүшын хахад жэлэй дүнгөөр Посельскын һүнэй фермын коллектив ажахы соогоо нэгэдэхи һуури эзэлжэ, дамжуулгын Улаан тугта, нэгэдэхи мүнгэн шанда хүртэһэн жэшээтэй.

Шэнэ бригадирай ажал хэрэг аргагүй сэбэр, ямаршье дутагдалгүй гэжэ эндэ хэлэхэеэ һананагүйб. Тэрээндэ ехэ, хүндэшье харюусалга, тушаал даалгагдаа. Дирекциин, партбюрогой даалгаһан хэрэгые һайнаар лэ харюулхые хэды оролдобошье һаань, хамаг юумэн һанаһан соонь байдаг бэшэ ха юм даа. Өөрынь шадабариин хэмжээнһээ, бусадшье шалтагаанһаа боложо, ямар нэгэн дутагдалай ушарангүй байхань бэрхэтэй. Тиимэһээ бидэ тэдэниие хажуу талаһаань хараад үнгэрдэг бэшэ, харин тэдээн тушаань саг дарыдань хэлэжэ, заабарилжа байдагбди. Нүхэр ёһоной туһаламжа гээшэ юунһээшье үлүү зүйл шуу.

Нэгэ үедэ нэгэдэхи отделениимнай байдал муудаад байгаа. Тэрэниие хүтэлбэрилжэ байһан эрхилэгшэ Г. Г. Дмуха бирагүйгөөр хүдэлдэг, (үнгэрхэдөө отделениингээ тушаалта нюурнуудтай) архидадаг болоо һэн. Иимэ хүн зонойнгоо дунда хүндэгүй боложо, тэдэниие хүтэлбэрилхэ моральна эрхэгүй болоод байгаа. Сугтаа архи баридаг нүхэдынь отделениин ударидагшад байжа, эрхилэгшынгээ үгэшье дуулахаяа болёо һааб даа. Иимэ болоходонь хаража байлтай бэшэ, заһарха тухайнь хэдэн дахин эрилтэ хэжэ ядахадаа, тэрэниие тушаалһаань сүлөөлхэ баатай бологдоо. Партийна бюрогой дурадхалаар отделениие даагшаар эндэ трактористаар хүдэлжэ байһан Н. Г. Белых гэгшые томилһон байнабди. Нүхэр Белых энэ жэлдэ Улаан-Үдын хүдөө ажахын техникум заочноор һуража дүүргэээ. Урда тээнь юрын лэ механизатор ябаһан хүн байбашье, хүтэлбэрилхы тушаал даалгаһамнай угаа шадамар, бодолготой, зондоо хүндэтэй хүтэлбэрилэгшэ болохоор бэеэ харуулжа байна.

Хэн нэгэнэй, үнэхөөрөө, дааһан хэрэгтээ, харюусалгата тушаалдаа бираагүй байхыень хаража байбашье, орондонь табиха таатай хүн олдоогүй гээд һууха саг болодог. Тэрэ талань буруу гэжэ хэлэхэ хүсэлэнтэйб. Өөрынгөө коллективэй дундаһаа, илангаяа залуу хүнүүдые шэлэн оложо, дээшэнь дэбжүүлхэ хэрэгтэй. Сугтаа хүдэлдэг (илангаяа жиирэй залуу хүдэлмэришэдые) нүхэдөө ходоодоол адаглажа, мэргэжэл шадабариинь шэнжэлжэл ябаха шухала гэжэ бодогшоб. Шофер, трактористаар хүдэлжэ ябаһан хүнүүдые дэбжүүлээд, найдаад байхадашни шадабаритай һаа, һанаһан хэрэгыешни харюулхал гээшэ. Теэд иимэ хүнүүд манай коллективэй дунда олон лэ байха. Тиимэ зониие нэтэрүүгээр бэдэрхэ, шэлэн олохо шухала. Тиигээд ямар нэгэн тушаалда дэбжүүлээ хадаа, тэрээндээ найдаха, туһалха, тэрэнээ һургаха, дааһан хэрэгтээ харюусалга ехэтэйгээр хандадагаар хүмүүжүүлхэ гэжэ оролдохо болонобди.

Юрэдөө, өөһэдынгөө дундаһаа болбосорол һайнтай, эрдэм һургуулитай, һүбэлгэн, нүхэдтөө хүндэтэй залуу үетэниие гэдэргээ харалтагүйгөөр харюусалгата тушаалда дэбжүүлжэл байха шухала гэжэ манай бишыхан дүй дүршэл гэршэлнэ.

С. ХАЛТУЕВ,
Улаан-Үдын аймагай «Байкал» гэжэ һуралсалай ажахын партбюрогой секретарь.

АГУУ ОКТЯБРИИН ХУБИСХАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

УЛААН-ҮДЫН нарин сэмбын фабрикын коллектив Октябриин хубисхалай хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсажа, юһэ һарынгаа даабариие болзорһоонь урид дүүргэбэ. Бүд нэхэгшэ Валентина Александровна Матрехина, ээрэлгын цехтэ халаанай мастер Тамара Петровна Пановагай бригада мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ ябана.

ЗУРАГУУДТА: дээдэ таладань — В. А. Матрехина ажалдаа. Доодо таладань (зүүн гарһаа): Е. Белых, Т. П. Панова, А. С. Блейхрот.

Д. БАЛДАНОВАЙ фото.

Манай хөөрэлдөөн

ШЭНЭ КОМБИНАТ МҮНДЭЛБЭ

Һүүлэй жэлнүүдтэ республикын хүдөө һуурин, тосхонуудта асари ехэ шэнэ барилганууд улам үргэдэжэ, түхэл шарайнь үдэр үнгэрхэ тума танигдахаар бэшээр хубилжа байнхай. Тиин ошоошо дүрбэ-табан үдэрэй саада тээ «Прибайкалец» колхозой түб — Турунтаево тосхондо хартаабхын крахмал гаргаха комбинат шэнээр баригдажа ашаглалгада үгтэбэ. Манай корреспондент В. Жигжитов дурсагдагша ажахын түрүүлэгшэ Александр Александрович Шатовтай телефоноор хөөрэлдэхэдөө хэдэн асуудалаар хандаһан байна. Тэрэнэй харюуень доро толилнобди.

— Хартаабхын крахмал гаргадаг иимэ комбинат республика доторнай анха түрүүшынхеэ танай нютагта баригдажа ашаглагдаба гээшэ. Тиимэһээ энэ предприяти ажахыетнай ямар зүйлөөр хангаха болоноб?

— Үнэндөө энэ комбинат аймагаймнай ажахынуудые Б-12 витаминаар элбэг, үйрүүлэгдэһэн тэжээлээр хангаха зорилготой юм. Тиин түрүүшынгээ жэл дүүрэн хүсэндөө хүдэлгэгдэхэ аргагүй һэн тула колхозоймнай оруулһан хартаабхын үлөөдэһөөр витамин элбэгтэй тэжээл үйлэдбэрилжэ туршаха болоно. Крахмалһаа гараһан хартаабхын үлөөдэһэ һаамхай үнеэдтэ, гахайда эдюулхэдэ ашаг шэмэнь эрид дээшэлдэг байна. Тиимэһээ крахмалай комбинат мүнөө жэл гансал манай колхозые энэ тэжээлээр хангахаар хараална. ... бүхы цехүүдэйнь хүд... эхилхэдэ хүршэ ажа... иимэ тэжээлээр хангал... тэй.

— Шэнэ комбинадай ... ехэ гээшэб?

— Мүнөө дээрээ сүү... тонно витамин элбэгт... гаргана. Ерэхэ жэлһээ ... лээд нэмэхээр түсэблэгд... гөөр комбинадай цехүү... хеэрэлгэ «Сельхозтех... дэлэй дархашуулай гар... дэһэн, бүхы ажалын ... оньһожоруулагданхай ю... газаа талынь түхэл— Москвагай предприяти... ектнэ институдай заабар... хоогдонхой.

— Энээнһээ улам... таабха тариха газараа ... гүт?

— Шэнэ предприяти... гарлагүй түүхэй эдэ... байхын тула ерэхэ жэл... таабхынгаа поли 500 г... лотор үргэдхэхэ, мүн ... үтэгжүүлгэ ехээр оруул... сыень эрид дээшэлүүл... лагдана.

— Танай һанамжа, ... нууд ямар бэ?

— Нэгэ үгөөр хэлэх... пэй үни хүлеэһэн пред... ашаглалгада үгтэһэн... бди. Хоёрдохёор, энэ ... ажахымнай адууһа мал... шэмэ дээшэлүүлгэдэ ... нүлөө үзүүлхэ зэргэтэй ... али нилээд туһатай ... бодхоогдобо гээшэ. Үшөө ... лэлтэйб? Энэ ашаглал... бинат гансашье манай ... бэшэ, мүн аймагаймнай ... нуудай малшад, таряа... дэрөөрнь дашарамдуул... һан ёһотойл бэлэг бол... алдуу болохогүй.

ИЛАЛТА ТЭЭШЭ

Улаан-Үдын аймагай Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын хонишод, мэргэжэлтэд хонидойнгоо үүлтэр һайжаруулжа, тарган мяха, торголиг ноохо бүри ехээр абадаг болохын тула һүүлэй жэлнүүдтэ ехэ ажал хэдэг болонхой. Ажахыда һайжаруулагдаһан үүлтэрэй хонидһоо бүридэһэн тусхай отаранууд бии юм. Жэшээлбэл, суута хонишон Егнин Цыбикович Бадмаевай отарада нэгэдэхи классай хонид суглуулагданхай. Энэ отарын хонишод байгша ондо 100 эхэ хонин бүриһөө 120 хурьга абажа, хоролтогүйгөөр түлжүүлһэн байна. Тиихэдэ нёдондонойхиһоо хоёр дахин ехэ нооһо хайшалаа.

Энэ ажахыда эрхим ажалаараа суурхадаг хонишод олон юм. Дугар Галсанов, Валерий Базаржапов, Лубсан-Цырен Эрдынеев, Буда-Ханда Убушеева, Даша Бальжиров болон бусад энэ жэлдэ хонин бүриһөө хурьга томо болгожо шадаа. Мүн нооһо хайшалха түсэбөө амжалтатай бэелүүлһэн байна.

Юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ хонишодой туйлаһан амжалта, хонин һүрэгөө саашадань түргөөр хүгжөөхэ тухай асуудалнуудые ажахын хонишод һаяхан зүбшэн хэлсэбэ. Энэ асуудалаар ОПХ-гай зоотехник-селекционер Е. С. Каленых тобшохон элидхэл хээ.

— Манай отарын хонишод туйлаһан амжалтаяа бүри арьбадхахын тула бүхы арга боломжоёо хэрэглэн ажаллана. Ерэхэ жэлдэ 100 хонин бүриһөө 120 хурьга абаха, дүрбэн һаратай хурьган бүхэнэй шэгнүүрые 25 килограммда хүргэхэ зорилготойбди. Мүнөө хонидоо һайса таргалуулхын тула таряанай узуурта бэлшээнэбди. Хони үрэжүүлхэ хүдэлмэри дүүрэхэ дүтэлөө, — гэжэ дүршэл ехэтэй хонишон Е. Ц. Бадмаев хэлээ.

Суглаан дээрэ түрүү хонишод В. Базаржапов, Б-Х. Убушеева болон бусад үгэ хэлэжэ, ажалайнгаа дүй дүршэл тухай хөөрэһэн байна.

Суглаанда хабаадагшад ерэхэ жэлэй социалис уялга баталан абаба. «1972 ондо 100 хонин бүриһөө 105 хурьга абаха. Хонин бүриһөө 4,5 килограммһаа бага бэшэ нооһо хайшалха» гэһэн пунктнууд хонишодой шэнэ уялга соо бии.

Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын директор нүхэр Плотников А. И. социалис мүрысөөндэ эрхимлэһэн хонишодто Хүндэлэлэй грамота ба мүнгэн шан суглаанай түгэсхэлдэ барюулаа.

А. НАГАСЛАЕВ.

Кабанскын аймагай Колесовско соёлой байшан — ганса аймаг соогоо бэшэ, мүн республика доторооршье эрхим гэжэ магтаалтай, үнэхөөрөө культурын гуламта болонхой. Буряадай АССР-эй культурын габьяата хүдэлмэрилэгшын нэрэ солотой соёлшон Георгий Макарович Волков энэ байшангай директорээр үнинэй хүдэлдэг юм.

Нюдэндэ уринаар, үзэмжэтэй зохидхоноор зураглаһан уряа лозунгнууд, плакат, паннонууд болон бусад зүйлнүүдээр шэмэглэһэн соёлой энэ гуламтада хүн зон хододоо олон байдаг. Соёлшодой, партийна организацинуудай аймагай семинарнууд ходол эндэ болодог юм.

Кабанскын совхозой Колесовско отделениин агитколлективые нүхэр Волков ударидадаг. Ургаса хуряалгын үедэ энэ отделениин механизаторнууд, таряашадай дунда социалис мүрысөөн эрхим һайнаар эмхидхэгдэнги байгаа. Дүнгүүдынь үдэр үдэрөөр гаргагдажа, «Дайшалхы хуудаһануудта» аржыса бэшээтэй, олоной үзэмжэдэ табигдадаг байба. Полевой стануудшье гоёор түхеэрэгдэдэг даа. Сусаршагүй соёлшо Георгий Макаровичай аша габьяа эдээндэ бии юм.

Зураг дээрэ: Г. М. Волков.
Е. ЗАХАРОВАЙ фото.

ДУЛААН БАЙРА ДЭМБЭРЭЛТЭЙ

ШЭНЖЭЛХЭ, БОДОМЖОЛХО, ТООЛОХО

ШЭНЭ ТАБАН жэлэй туршада манай республикын колхоз, совхозуудта малай байранууд олоор баригдахаар хараалагданхай. Илангаяа һаалиин фермын томо комплекснууд, гахайн болон хонидой байранууд бүтээгдэхэ байна. Тиимэһээ эдэниие һайн шанартайгаар бариха хэрэгтэй. Нютагай болон байгаалиин эрхэ байдалда зохихо байрануудай проектнүүдые ажахынууд шэлэн абаха, ямар материалнуудаар барихада һайн бэ гэжэ мэдэхэ ушартай.

Малай байранууд ямар эрилтэдэ таараха ёһотойб? Нэгэдэхеэр, үбэлдөө үнеэдэй, тугалай байранууд соо хуурай байха зэргэтэй. Зоогигиеническэ эрилтын ёһоор малай байра соохи агаар 70 процентһээ ехэ шиигтэй байжа болохогүй.

Теэд манай республикын олохон колхоз, совхозуудай үнеэдэй, тугалай байрануудые шалгажа үзэхэдэ, энэ эрилтэдэ таараха байра олдоогүй шахуу. Үнеэдэй, тугалай байрын агаар ехэнхи ушарта 100 процент хүрэтэр шиигтэй байшоо. Энээнһээ боложо, байра соо хододоо харанхы, уурал тунана. Илангаяа гахайн байранууд соо хажуудаа байһан хүнэй харагдахаар бэшэ ууралтай, манатай байдаг. Иимэ байранууд соо үбэлжэдэг малай бэе нойтон, үһанда ороод гараһандал үзэгдэдэг. Энээнһээ боложо мал үбшэлдэг, уушхын хадхаляада бэлэхэнээр нэрбэгдэдэг юм.

Хоёрдохёор, малай байрада үбэлдөө хүйтэн, харанхы байжа, адууһа малай бэедэ ехэ хохидол ушаруулна. Малшадта иимэ газарта хүдэлхэ гээшэ бүришье түбэгтэй, аюултай ха юм.

Энэ талаар эрдэмтэд, мэргэжэлтэд тусхай приборнуудые барижа, республикын колхоз, совхозуудай малай байрануудаар ябаһан байна. Тиихэдээ тус байранууд типовой проектын ёһоор баригдаа гү, барилгын ямар зүйлнүүд хэрэглэгдээд, юугээр хушагдааб, оройлогдооб, агаар сэбэрлэхэ түхеэрэлгэ хэр бэ гэжэ һонирхоһон байха юм.

Шалгалта хээд үзэхэдэ, үнеэдэй, тугалай, гахайн зарим байрада тон хүйтэн байшоо. Хадын шулуугаар, шулуун-бетоноор бүтээһэн бүхы байранууд соо 2-һоо 10 градус хүрэтэр хүйтэн байшоо. Зэдын, Хяагтын, Бэшүүрэй, Яруунын, Хоринн аймагуудай үнеэдэй 8 тиимэ байра шалгахада, газаа 24,2 градус хүйтэн байхада, харин байра соо 5 градус хүйтэн гэжэ элишэлэгдээ. Зүгөөр иимэ адли хүйтэндэ шлак-блогоор гү, шлагаар шудхажа бариһан байранууд соо дунда зэргээр 4—10 градус дулаан байгаа. Тугалай байранууд соо 5 градус дулаанһаа 8 градус хүйтэндэ хүрэһэн. Тугалай байра хүйтэн байлгажа яашье болохогүй.

Байра соохи агаар шэнжэлхэдэ, тэндэ углекислота, аммиак угаа элбэг байһан. Хэрбээ аммиагай үнгэрүү ехэ байбал, залуу, нялха малай уушха муудадаг гээшэ.

Байра соо наранай гэрэл-туяа мүн лэ хангалтагүй. Олонхи ушарта байрын сонхонууд сэнтэжэ, гэрэл мууса оруулна бшуу. Илангаяа байрын хойто талын сонхонууд бүхыдөө мүльһэн болошоно.

Үнеэдэй, гахайн байрануудта малай доро дэбдихэ юумэнэй дутамаг дээрэһээ мал дороһоо нороно. Тиимэһээ үнеэд хэбтэнгүй удаан байжа, зохидоор амарнагүй. Тэрэшэлэн һайн дэбдихэргүй байрануудта байһан үнеэдэй уусан тала, хүхэ дэлэнгынь зутаржа, һү һаали муудуулна бшуу.

Малай байрануудай агаар сэбэрлэхэ, эхүүн агаар татаха хоолойнууд олон ушарта бүглэгдэнхэй гү, али оройдоошье хэрэгһээ гарашанхай байгаа һэн.

Эдэ бүгэдэһөө ямар тобшолол хэлтэйб гэхэдэ, республикын колхоз, совхозуудта типовой проектын ёһоор баригдаһан олонхи байранууд дулаан, хуурай, һаруул, сэбэр агаартай байха гэһэн гол эрилтэнүүдтэ харюусанагүй.

ЭНЭ УШАРТА юу хэлтэйб? Нэн түрүүн барилгын зохихо материалда анхарал хандуулха зэргэтэй. Хадын шулуун, шулуун-бетон малай байрада таарахагүй, дулаа барихагүй байна. Зүгөөр бүхэ бэхи талаараа хээрын шулуун хүдөөгэй барилгада хэрэглэгдэхэ ёһотой. Тиимэ шулуугаар баригдаһан байрын хана 100 сантиметр зузаантай байха аад, юрэнхыдөө 50—60 сантиметр, хаа-яа 80 сантиметр зузаантай байна.

Мүнөө үедэ малай байрын барилгада түмэр-бетон хэрэглэгдэдэг боложо эхилээ. Энэ мүн лэ дулаа барисагүй, даб гээд лэ мүльһэтэшэдэг зүйл гээшэ. Тиигээд хододоо шиигтэй байхадаа түмэр-бетоншье һандаржа захалдаг юм.

Малай байрын оройе һайса дулаалха гээшэ ехэ удха шанартай. Теэд энээндэ ажахын хүтэлбэрилэгшэд анхарал бага табина. Шалгалтын ёһоор һаяхан баригдаһан байрануудай үһээдэнь 2—3 сантиметр зузаанаар шлак дэбдигдэнэ, харин энэнь 25 сантиметр зузаан байха эрилтэтэй. Үгышье һаа, үһээдэнь модо-волокногоор хэгдэһэн хабтагайнуудые дэбдихэдээ 5 дабхараар хэхэ байһан аад, оройдоо 1—2 дангаар хэжэрхинэ. Мүн тэрэнэй орондэ миин хюрөөгэй хибэдэһэ адхажархидаг ушар бии. Энэ ушарта хибэдэһэниинь һалхинда үлеэгдэжэ, олон газараар дулаа барихаяа болишоно ха юм.

Тэрэшэлэн сонхо, үүдэнэй һайса заһагдаагүйһөө нилээд дулаан алдагдана. Малай олон байрада сонхонууд хоёр дабхар байха аад, нэгэ дангаар хэгдэнхэй.

Үнеэдэй байрануудай проект мүнөө хүрэтэр түлигдэхэгүйгөөр зохёогдоно. Тиихэдээ байрань малай бэеһээ дулаасахаар хараалагданхай. Совет эрдэмтэдэй шэнжэлһэнэй ёһоор үнеэдэй байра соо 8—10 градус дулаан байбал зохисотой юм. Тиин Америкэдэ 15—18 градус дулаан байха эрилтэ табидаг. Америкын фермер үнеэдэй байра соо 15 градус дулаанһаа бага болохолоорнь, нэгэ градусаар доошолхо бүринь малай тэжээлые 2,5 процентээр нэмэдэг заншалтай.

Манай эндэхи эрхэ байдалда үдэрынь үнеэдээ газаа гаргажа хооллуулдаг муу заншалтай. Газаа 30 градус хүйтэн байхадашье үнеэд бүхэли үдэрөө тэндэ байлгагдана. Энэ ушарта малай байра ехээр хүрэшэнэ, мүн малай бэе халаахын тула хэды ехэ тэжээл хиидэ хосорно гээшэб. Мэргэжэлтэдэй тоолоод үзэхэдэ, малай байрада хүсэд дулаан байгаагүйһөө боложо, 20—30 процент тэжээл үлүү гаргашалагдана гээшэ. Тэжээл багатай манай ажахынуудта энэмнай тон бүтэхэгүй ябадал ха юм даа.

Мүн иимэрхүү баримтанууд тугалай байрануудта ушарна. Һүүлэй жэлнүүдтэ тэндэ калориферно пеэшэнүүд табигдадаг болоошье һаа, байра соо жэгдэ дулаан байлганагүй.

Гадна малай байра соо хүйтэн байхада тэндэ оньһожоруулгын түхеэрэлгэнүүдые зохидоор хүдэлгэхэ аргагүй бологдоно бшуу. Илангаяа шабааһа шабха, сэбэрлэхэ түхеэрэлгэнүүдые, авто-үһалуури ашаглаха хэрэгтэ тодхор ушаруулдаг. Тэндэ тодхогдоһон түхеэрэлгэнүүд сагһаа урид эбдэрнэ, түмэр хэрэгсэлнүүд жэбэ жонходо эдигдэнэ.

Мүнөө үедэ манай республикын хүдөө ажахын гол һалбариин — мал ажалай экономическа ашаг үрэ дээшэлүүлхэ зорилгын табигдаад байхада эдэ мэтэ дутагдалнуудтай эбсэхээр бэшэ. Имагтал байрануудай хүйтэ нойтон дээрэһээ адууһа малай хэды ехэ продукци алдагданаб, хэды олон мал хии гарзада ороноб, хэды ехэ тэжээл дэмы гаргашалагданаб! Энэ янзаараа ажаллаха болоо һаа, хэзээдэшье мал ажалай хүндэ хүдэлмэри үргэлжэдэнь һайнаар оньһожоруулха зорилгонууд амжалтатайгаар шиидхэгдэхэгүй байна бшуу. Тиигэжэ малшадай ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, малшадта зохидоор ажаллаха үйлэдбэриин арга боломжо олгохо хэрэгтэ бэрхэшээлнүүд тохёолдохо болоно. Мүн энэ асуудалые түргөөр зүб мүртэнь оруулаагүй һаа, хүдөө ажахын үйлэдбэридэ ажаллагшадые промышленна предприятиин хүдэлмэришэдэй ажалладаг эрхэ байдалда дүтэрхы болгохо гэһэн социальна гол зорилго бэелүүлгэдэ һаад ушаруулагдаха жэшээтэй. Гэхэтэй хамта хүдөөдэ, илангаяа мал ажалда хүнүүдые саг үргэлжэ хүдэлхөөр үлөөхэнь бэрхэтэй болохо байна.

ТИИМЭҺЭЭ малай байрануудай проект зохёодог эмхи зургаанууд ажалаа шэнэдхэн хубилгаха болоно. Тэдэнэр түбэй областьнуудта бүтээгдэдэг байрануудай типовой проектнүүдые баримталаад һууха бэшэ, харин нютагай эрхэ байдалда сагай уларилда таарахаар типовой проектнүүдые хубилгаха уялгатай.

Саашадаа республика дотор мал ажалай томо комплекснууд баригдажа захалха байна. Эндэ малай гол байраһаа гадна, тэрээнтэй холбогдоһон тэжээл буйлуулха цех, складууд, изолятор, искусственна үрэжүүлгын пункт гэхэ мэтэ, мүн малшадай гэр байра бүтээгдэхэ байна. Иимэ комплекснуудай байрануудай проект табихадаа тэрэниие ууралаар дулаасуулагдахаар, калорифер тодхохоор хараалха шухала гэжэ мэргэжэлтэд дурадхана.

Мүнөө үедэ малай байра барихадаа типовой проектнүүдые баримталхагүй гү, али хэзээ заяанда хуушарһан проект баримталха ушар али олон үзэгдэдэг. Барилгын эмхи зургаанууд олон ушарта эхилһэн барилгаяа эсэстэнь хүргэдэггүй муутай. Тиимэһээ барилгашадай хойноһоо шанга хиналта табиха саг ерээ.

Е. ГЫЛЫКОВ.

[М]АРОККЫН ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ХҮНДЭЛЭЛДЭ ЭМХИДХЭГДЭҺЭН САЙЛАЛГА ДЭЭРЭ

[А]. Н. КОСЫГИНАЙ ХЭЛЭҺЭН ҮГЭҺӨӨ

...үдэрнүүдтэ Мароккын ко... Хасан II ба правительстватай ...ороной хоорондын харилсаа... асуудалнуудаар, уласхоо... олохон шухала асуудал... ...ар һанал бодолоо сэхэ руунь, ...этэйгөөр зүбшэн хэлсэһэ... ...шатай туһатайда тоолонобди. ...ханайнгаа саашанхи хүг... ...тушаа адлирхуу ойлгомжо... ...ҺИЙнамнай һайшаалтай. Совет... Союзай ба Мароккын хоорон... харилсаа холбооe үргэдхэхэ ...шэнэ документнүүдтэ гар ...ан ушар дээрэ хэлэгдэһые ... Советскэ Союз Марокко ...й хоорондын хани харилсаа... ...гжэлтэ хадаа социальна он... ...оо байгуулалтатай гүрэнүү... ...алан ёһоор оршохо полити... ...үрэ нүлөөтэй байһанай үшөө ...гэршэнь болоно.

...етскэ Союзай, тэрэшэлэн ...оронуудай олон бүлэтэ ара... ...гэшүүн байгша Мароккын ...дэ тогтоһон һайн харилсаае ...ороной олониитэ шухалада ... Арадуудай хүгжэлтэ дэб... ...хэрэгтэ, эб найрамдалай ...манай харилсаануудай ту... ...гэжэ байһыень үндэрөөр ...обди.

...ай гүрэн, дэлхэйн энэ райо ...бусад олон гүрэнүүдтэл ад... ...арадуудай национально-сү... ...тэмсэлэй үндэһөөр бэеэ ...хүгжэлтын замда оронхой. ...даһан гүрэн боложо Марок... ...гран дэбжэһые совет арад ...зүрхэнһөө һайшааһан юм. ...оронойнгоо хэрэгүүдтэ, тэ... ...уласхоорондын байдалда ...анхайгаар хандаха ябадалда ...арадай шиидхэбэри ба ...зоригой бэелэл гэжэ харана-

бди. Энэ хадаа колониализмын гэнжые таһа сохиһон ба хуби заяанайнгаа эзэд болохо, шэнэ ажабайдал зохёохо эрхэ тухайдаа бүхы дэлхэйдэ соносхоһон бүхы Африка түбиин арадуудай дура хүсэлэй элирхэйлэгдэһэн нэгэ үзэгдэл гэжэ тоолонобди. Сүлөөтэ, бэеэ даанхай байдалай түлөө, дэлхэй дээрэхи адли тэгшэ эрхэтэ байдалай түлөө бусад арадуудай тэмсэлые бүхы талаарнь дэмжэхэ уялгатайбди гэжэ совет арад тоолоно. Манай оронуудай хоорондо дипломатическа харилсаанай тогтоогдоһонһоо хойшо 14 жэл үнгэрэгшэ һара соо гүйсөө. Эдэ жэлнүүдэй туршада Совет орон Марокко хоёрой хоорондохи холбоо хүгжөөхэ, бэхижүүлхын тула бага бэшэ юумэн хэгдээ. Советскэ Союз Марокко хоёрой хоорондо уласхоорондын олохон шухала асуудалнуудаар үгэеэ ойлголсохо ябадал туйлагданхай, экономикын, соёлой ба эрдэм ухаанай талаар харилсаа холбоон улам ургана. Советскэ Союз совет гадаадынгаа политикын ленинскэ гол ёһонуудые хүтэлбэри болгон, бэеэ даһан байдалаа батадхаха, национальна экономикоёо хүгжөөхэ хэрэгтэнь Мароккые дэмжэнэ.

Араб арадуудай ханинь болгогшо Советскэ Союз Дүтын Зүүн зүгтэхи байдал заһаруулха, Израилиин эзэрхэг түримхэй ябуулгын хойшолонгуудые усадхаха хэрэгтэ совет-мароккан харилсаа холбооной туһа хүргэхынь тула оролдолго гаргана. Эзэрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүүсэгшэ араб оронуудай үнэн зүб тэмсэлые бүхы талаарнь дэмжэхэдээ, эзэмдэгдэһэн бүхы араб газар нютагуудһаа Израилиин сэрэгүүдые сүм гаргуулха гээшэ хойшолуулашагүй шиидхэгдэхэ ёһотой гол асуудал мүн гэжэ тоолонобди. Тиигээгүй һаа, Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые политическэ талаарнь заһаруулан гуримшуулха арга хангагдахагүй, бата бэхи эб найрамдалай аша туһада, энэ нютагай, бүхы оронуудай аша туһада харюусахагүй байна.

Эндэхи оршон байдал аюултай, хёморооной улам һүжэрхэ ябадал тохёолдуулжа болохоор байна. Асуудалнуудые эбэй гуримаар шиидхэхэ арга бэдэрхэ үедөө Египедэй Араб Республикын таарамжатай дура хүсэл гаргабашье һаань. Израилиин засаг баригша бүлэгүүдэй эзэрхэг түримхэй хараа бодол баримталһанһаа шалтагаалан, эндэхи байдалые гуримшуулгын хэрэгтэ урда мэтээр һаад хэгдэжэ байнхай. Буудалдаа зогсоолгын гү, али Суэцкэ каналаар ябалгые һаадгүй болголгын асуудалнуудаар Израилиин правительствын баримталдаг тактическа ямаршье баша мэхэнүүд — хэрбээ эзэмдэгдэһэн араб газар нютагуудые бүрин сүлөөлхэ гол ёһые Израилиин мэдэрхээ арсаа һаань — булимтарагшын бодото һанаашалгые дэлхэйн олониитэһээ далдалжа шадагдахагүй.

Израилиин эзэрхэг түримхэйшүүлдэ, тэдэнэй империалис үмэглэгшэдтэ эсэргүү араб арадуудай үнэн зүб тэмсэл арабуудай зүб хэрэгэй илалтаар дүүрэхэ байһандань батаар этигэнэбди. Эзэрхэг түримхэй ябуулгада, империализмда эсэргүү тэмсэлэй талаар араб оронуудай нягта нэгэдэл, эб найрамдалта бүхы гүрэнүүдэй араб оронуудтай һанал бодолоо нэгэдэлгые бэхижүүлгэ энэ илалтын ойртолгодо туһа хүргэхэ ёһотой.

Уласхоорондын асуудалнуудые шиидхэхын тулада гүрэнүүдэй үнэн сэхэ харилсаа холбоо байгуулгые шухалада тоолонобди. Саг сагай байдалһаа дулдыдан хубилдаг, бусад оронуудай хоорондын харилсаанда түгшүүрил тохёолдуулгын, тэдэниие хоорондонь туласалдуулһанай үндэһөөр өөртөө ашаг туһа олохо бодомжотойгоор ябуулагдадаг гадаадын политика бидэндэ харша юм. Тиимэ политика уласхоорондын харилсаа холбооe задаргаха ябадалда зорюулагдаха, тэрэнээ бэелүүлхэ гэжэ үсэрэлдэһэн гүрэндэ эсэсэй эсэстэ зайлашагүй хохидол ушаруулха.

Уласхоорондын харилсаанай энэ шухала асуудалаар мароккан талатай үгэеэ ойлголсодог байһанаа тон шухалада тоолонобди.

Энэнэй урда тээ СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорныи дурадхалые, Советскэ Союзда айлшалхыень король Хасан II гэгшые уриһанаа мүнөөнэй аяншалгын үедэ дабтагдаа гэжэ А. Н. Косыгин мэдээсэбэ. Король зүбшөөлөө үгэһэн байна. Советскэ Союзда айлшалха уряал Премьер-Министр М. Ламранида СССР-эй правительствын үмэнэһөө дамжуулагдаа.

А. Н. Косыгин совет-араб хани барисаанай хүндэлэлдэ, Советскэ Союз Марокко хоёрой хоорондын харилсаа холбооной хүгжэлтын хүндэлэлдэ үреэл табиба.

Удаа тээнь Мароккын Премьер-Министр Мохаммед Карим Ламрани харюугай үгэ хэлэхэдээ, Советскэ Союзда айлшалха уряал тэрээндэ дамжуулһанайнь түлөө баясхалан хүргэбэ.

[М]. ЛАМРАНИИН ХЭЛЭҺЭН ҮГЭҺӨӨ

...рокко бэеэ даaһан байдалтай ...сагһаа хойшо хани бари... ...хоёр талаяа хүндэлэлсэл... ...үгөө ойлголсолгын, уласхоо... ...харилсаа холбоондо эти... ...гол ёһонуудые үндэһэ бол... ...үрэ түгэс харилсаа холбоо ...Союзтай байгуулха гэһэн ...ээр нэбтэрэнхэй байдаг

...ай үнгэрхэ тума эдэ үрэтэй ...харилсаанууд таһалгаряагүй ...н байна, албанай хэрэгээр ...н айлшалалсалгын энээндэ ...болохоор туһалха байһандань ...ье һэжэг түрэнэгүй. 1966 ...дээдэ тушаал зэргэтэ ко... Хасан II гэгшын Москвада ...хэрэгээр айлшалһанай. ...манай хоёр ороной хоорондын ...ическа, техническэ ба соёл... ...харилсаануудай хүгжэлтын ...гэжэ харагдадаг айлшалал... ...үрэ дүнгүүдэй үндэһөөр дээ... ...гдоһэндэ этигэхэ аргатай ...бди.

...шэлэн 1969 ондо СССР-эй ...вно Соведэй Президиумэй ...үлэгшэ Н. В. Подгорныи ал... ...хэрэгээр Мароккодо айл... ...ябадал тус харилсаа хол... ...бэхижүүлхэ хэрэгтэ шэнэ ту... ...болоһон, шэнэ урмашал ...байгаа.

...етскэ Союзай ба Мароккын ...хохи холбоон ажабайдалай эгээн олон янзын асуудалнуудаар —ухаан бодолой ба бодото харилсаануудай, экономическа ба худалдаа наймаанай гү, али научна, техническэ холбооной талаар—арадуудай хоорондын хани харилсаанай, тодорхой холбооной эрхим жэшээ болоно гэжэ мэдүүлбэл эндүүрхэгүйб гээд һананаб.

Манай хараа бодолнуудай политическэ талаараа адлирхуу гү, али нацинуудта хабаатай олохон асуудалнуудаар тудалдадаг байһан дээрэһээнь, манай хоёр ороной хоорондын харилсаан улам ургана, бэхижэнэ.

Өөһэдынгөө хуби заяае өөһэдөө шиидхэхэ гэдэг арадуудай нангин хүсэл ба эрхые хүндэлһэнэй үндэһөөр, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал ба аюулгүй байдал сахиха гэһэн нэгэл хүсэлэнгөөр нэбтэрэнхэй байнабди. Аюулгүйн Соведэй саг үргэлжын гэшүүн байгша Советскэ Союзай энэ талаар онсо харюусалга даадаг һаань, харин манай орон өөрынгөө зүгһөө уласхоорондын оршом соо, илангаяа географиин ба түүхын талаар хабаададаг орон нютагууд тухай, жэшээлбэл, агуу ехэ Магриб, Араб оронууд, Дундада далайн оршом ба Африка түби тухай хэлэгдээ һаань, уг зорилгонуудаа туйлаха саг үргэлжын оролдолго гаргахые эридэг түүхэтэ харюусалгын мэдэрэлээр нэбтэрэнхэй байна.

Эб найрамдалай ба аюулгүй байдалай хангагдаагүй һаань—экономическа ба социальна хүгжэлтын туйлагдажа шадагдахагүй байһандал адляар, экономическа ба социальна хүгжэлтэгүйгөөр—эб найрамдалшье, аюулгүй байдалшье хангагдахагүй бшуу. Эдэ хоёр гол хараа бодолые нягтаар тааралдуулан баримталжа, Марокко өөрынгөө дотоодын политикые, тэрэшэлэн гадаадынгаа харилсаануудые бэелүүлнэ.

Тиин манай эдэ хэлсээнүүдэй үедэ үндэһэ болгогдоһон, үгэеэ ойлголсолгын оршон байдалые үндэрөөр сэгнэхэ, мүн үнэн сэхэ, уужам сэдьхэлтэйгээр хандаһанайтнай түлөө баясхалан хүргэхые хүсэхэ байнаб. Танай айлшалан ерэһэн ябадал манай хоорондын харилсаае оронуудаймнай арадуудай аша туһада, эб найрамдалай ба уласхоорондын аюулгүй байдалай аша туһада батадхалгын хэрэгтэ үрэтэй хубита болохо гэжэ этигэнэбди.

Мохаммед Карим Ламрани совет, мароккан арадуудай хоорондын хани барисаанай һалбархын түлөө үреэл табиба.

А. Н. Косыгинай, Мохаммед Карим Ламраниин үгэ хэлэхэдэнь, тэндэ байгшад альга ташалгаар угтаа.

Сайлалга хани ёһоной оршон байдалда үнгэрбэ.

ЛЕКТОРНУУД ЗҮБШЭНЭ

Хорнин аймагай «Знани» бүлгэмэй районно организациин президиумэй заседани болобо. Байгша ондо лекци уншаха түсэб дүүргэлтэ тухай асуудал хаража үзэгдөө. КПСС-эй XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые аймагай ажалшадта үргэнөөр тайлбарилха, Буряадай АССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха, улад зоной дунда научна ба политическэ эрдэм дэлгэрүүлхэ хэмжээнүүд хараалагдаа. «Знани» бүлгэмэй эхин организацинуудай ажал ябуулгын ниитын харалга үнгэргэхэ тухай хэлсэгдээ. Тэрэ харалгые үнгэргэхэ комисси байгуулагдаа. Байгша оной декабриин 1 болотор эхин организацинуудай тоосоото һунгалтын суглаануудые үнгэргэхэ, январиин 1 болотор аймагай конференци үнгэргэхэ гэжэ шиидхэгдэбэ. Хоринск тосхондо литература ба искусствын, эрхэ хуули ба элүүр энхын асуудалнуудые шудалха факультедүүдтэй арадай соёлой университет нээхэ гэһэн тогтоол президиум мүн лэ баталан абаа.

Г. ХАГОЕВ.

...намарай эхин һара—сентябрь ...үрбэ. Энэмнай хүдөө ажахын ...хүдэлмэрилэгшэдэй ниитынгээ ...ууха малда тэжээл бэлэдхэлгын, ...ооһо тарянай, хартаабха болон ...ошой ургаса хуряалгын халуун ...ын байгаа. Тиихэдэ хүдөөгэй ...ажалшад энэ һара соо ерэхэ жэ... ...й хабарай тарилгада бэлэдхэл ...бон—намарай паар хахалһан, ...ооһо хүрэнгээ бэлэдхэһэн байна. ...ээ, хүдөөгэй хүдэлмэрилэгшэд ...тябрь һара соо үбэлэй янгина... ...й хүйтэн сагта ажаллаха һайн ...ээ байдал хангахын тула бэл... ...ехэ хүдэлмэри хээ. Бого... ...ноор хэлэхэдэ, республикы... ...ай промышленна предприяти, ...хоз болон совхозуудай хүдэл... ...илэгшэд түрэл партиингаа ...съездын шиидхэбэринүүдые ...дээрэнь бэелүүлхын тула ...ны хүсэ шадалаа элсүүлэн, ар... ...боломжонуудаа хэрэглэн, энэ ...соо ажаллаһан байна.

...ээл тиимэһээ сентябрь һара... ...манай газетын хүдөө ба хү... ...оришэн бэшэгшэд, олониитэ ...ажалшад дээрэ хурсагдаһан шу... ...хүдэлмэринүүдэй ябаса ту... ...редакцида олон бэшэгүүдые ...ээ. Газетымнай сентяб... ...1-нэй номерто таряа ху... ...ын үедэ Ленинэй орденто ...огой совхозой комбайнер... ...жолоошод, трактористнууд ...мэргэжэлтэдэй абаһан социа... ...уялга толилогдоһон байгаа. ...р юһэдэхи табан жэлэй тү... ...ын ургасые богони болзорто ...шанартайгаар хуряажа абая ...уряатайгаар республикын ...оз, совхозуудай бүхы механи... ...р болон таряашадта хандаһан ...тэдэнэрэй энэ уряа бэшэгтэ

МАНАЙ ПОЧТО

ХАРЮУСАЛГАТА АЖАЛАЙ ХАҺА

харюу болгон, ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, механизаторнуудай бэшэһэн олон тоото корреспонденци, статья ба мэдээсэлнүүд газетэдэ толилогдоо. Газетымнай номер бүхэндэ таряа хуряалгын ябаса тухай һонирхолтой мэдээсэлнүүд хэблэгдэжэ байгаа.

Республика дотороо үнэтэ үүсхэл гаргаһан Ленинэй орденто Борьёогой совхозой механизатор болон таряашад абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ шадаа. Тэдэнэр энэ жэл соо Эхэ орондоо таряа тушааха түсэбөө хоёр дахин үлүүлэн дүүргэһэн байна. Тиихэдэ Зэдын аймагай колхоз, совхозууд гүрэндэ ороoһо таряа худалдаха жэлэйнгээ түсэбые амжалтатай бэелүүлээ. Республикын ажахынуудта таряа хуряалга үргэлжэлһөөр. Энээн тухай статья, корреспонденци ба мэдээсэлнүүд үдэр бүри редакцида ерэжэл байна.

Агуу ехэ Октябриин 54-дэхи жэлэй ойн хүндэлэлэй социалис мүрысөөн бүхы орон доторнай үргэн дэлисэтэйгээр дэлгэрбэ. Энэ бүгэдэ арадай хүдэлөөндэ Буряад ороной ажалшад эдэбхитэйгээр оролсонхой. Шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэб, ажалшадай абаһан социалис уялгануудай дүүргэлтэ тухай һони һонин мэдээсэлнүүд газетэдэ үдэр бүри шахуу толилогдожо байгаа. Манай газетын үнинэй эдэбхитэдэй нэгэн Д. Аюшеевэй «Болзорһооо 5 хоногоор уридшалан» гэжэ багахан мэдээсэл сентябриин 8-да тунхаглагдаһан байна. Хүрбын модо урадхуулгын участогай 3-дахи дистанциин хүдэлмэришэд 10 үдэрэй туршада хэхэ хүдэлмэриеэ 5 хоног соо дүүргэһэн тухайнь тэрэ мэдээсэл дотор хэлэгдэһэн юм. Имэрхүү олон тоото тобшо мэдээсэлнүүд газетэдэ гаража байгаа.

«Социалис мүрысөө саашадаа улам һайнаар эмхидхэхэ тухай» КПСС-эй Центральна Комитедэй тогтоол сентябриин эхеэр газетэнүүдтэ толилогдоо һэн. Энэ шухала тогтоол республикын партийна, профсоюзай организацинуудта зүбшэн хэлсэгдэжэ, социалис мүрысөө эмхидхэлгые нарижуулан һайжаруулха, тэрэниие шадамараар хүтэлбэрилхэ, дүнгүүдыень саг болзортонь согсолжо байха талаар тодорхой хэмжээнүүд хараалагдажа байнхай. Энэ асуудалаар хэдэн һонирхолтой статья, корреспонденцинүүд редакцида ерэжэ, тэрэ дороо газетэдэмнай тунхаглагдаа.

Октябрь һарын һүүлээр республикын залуу уран зохёолшодой конференци болохоёо байна. Энэ конференцидэ зорюулагдаһан олон бэшэгүүд, залуу зохёолшодой шүлэг, рассказууд сентябрь соо редакцида ерээ. Уран зохёолшод Н. Дамдинов, В. Петонов, Ц. Галанов болон бусад нүхэдэй корреспонденцинүүд газетэдэ толилогдобо. Конференцидэ зорюулагдаһан статья, корреспонденци, шүлэг, рассказ ба уншагшадай һанамжа дурадхалнууд үшөө олоор толилогдохо байна.

Сентябриин эхеэр республика доторнай хэблэл тараалгын шухала хүдэлмэри эхилээ. 1972 ондо хэблэгдэн гараха газетэ ба журналнуудта захил абалгын эмхитэй һайнаар үнгэргэгдэжэ байһан тухай тобшохон мэдээсэлнүүд газетын хуудаһануудта тунхаглагдана, саашадаашье тунхаглагдаха.

Үнгэрөөшэ һара соо манай редакцида хамтадаа 348 бэшэг ороо гэхэ гү, али августынхиһаа 11 бэшэг үлүү ерэһэн байна. 208 бэшэгынь газетын хуудаһануудта толилогдоо. Шүүмжэлхы удхатай хэдэн бэшэг хэмжээ абахын тулалада элдэб янзын эмхи зургаануудта эльгээгдэжэ, заримандань харюу абтаа. КПСС-эй Хяагтын райком, Мухар-Шэбэрэй, Захааминай аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедүүд сентябриин эхеэр редакциһаа эльгээгдэһэн бэшэгүүдтэ мүнөө болотор харюу үгөөгүй байһаар. Тиимэһээ эдэ бэшэгүүдэй хуби заяанай ямараар шиидхэгдэһэн тухай редакци тодорхой харюу хүлеэнэ.

...КЦИЛА ХАРЮУСАНА «ХУРЯАЛГА ҺАЙТАЙ, МУУТАЙ»

«Буряад үнэн», «Правда Бурятии», «Ленинэй туг» гэжэ га... ...нүүдэй нүүдэл редакциин бэлдэһэн иимэ гаршагтай корреспон... ...ци манай газетын сентябриин 15-най номерто толилогдоо һэн. ...эн соо Хяагтын аймагай колхоз болон совхозуудай таряа ху... ...алгын хүдэлмэриин дутагдалнууд шүүмжэлэгдэһэн байгаа. Тэ... ...эн тушаа хэмжээ абахынь тула тус корреспонденци КПСС-эй ...гтын райкомдо эльгээгдэһэн юм.

«Корреспонденци соо хэлэгдэһэн дутагдалнууд булта зүб гэжэ элирүүлэгдээ. Аймагай колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, партийна комитедүүдэй секретарьнарай, главна мэргэжэлтэдэй секретариин 20-до болоһон зүблөөн дээрэ тус корреспонденци зүбшэгдэжэ, энэ жэлэй таряа хуряалгые түргэнөөр, һайн шанартайгаар ябуулха тухай тодорхой хэмжээнүүд хараалагдаад, бэелүүлэгдэжэ байна» гээд КПСС-эй Хяагтын райкомой секретарь П. Белозеров манай газетын редакцида мэдээсэһэн байна.

УНШАГШАДАЙ БЭШЭГҮҮДҺЭЭ

ҺУРАГШАД ТУҺА ХҮРГЭНЭ

Хэжэнгын аймагай Ородой адагай найман жэлэй һургуулиин һурагшад һүүлэй жэлнүүдтэ түрэл совхозойнгоо ажалшадта шадал соогоо туһалжа байдаг болонхой. Жэшээлэн хэлэбэл, энэ хабартаа тус һургуулиин һурагшад «50 лет Октября» совхозой Ородой адагай отделениин 2 гектар газарта хартаабха, куузику таряад, тэрэнээ бүхэли зундаа харууһалһан юм. Тэрэнэй ашаар хартаабха ба куузикугай һайн ургаса гараһан байна.

Һаяхан энэ һургуулиин шабинар өөһэдынгөө тариһан, харууһалһан хартаабха, куузику хуряажа дүүргэбэ. Мүн тиихэдэ Хэжэнгын дунда һургуулиин арбадахи классай һурагшад Хасууртай гэжэ газарта таригдаһан зелёнко хуряалгада туһалһан байха юм.

Совхозой отделениие эрхилэгшэ К. Шарапов, партийна эхин организациин секретарь Д. Цыренжапов һурагшадай ажалые үндэрөөр сэгнэжэ, баяр баясхалан хүргэһэн байна.

Р. МУНКУЕВ.

ОЛЬГА ИВАНОВНА ЮГОВА 1963 ондо Шэтын медицинскэ институт амжалтатай һайнаар дүүргээд, Улаан-Үдэ хото ажаллахаяа ерэһэн юм. Өөрынгөө дүй дүршэлые үдэр бүхэндэ тэрэ арьбадхажа шадаа. Эгээл тиимэһээ нүхэр Югова эрхим бэрхэ врач-окулист гэжэ нэршэнхэй.

Коллектив соонь Ольга Ивановнае ехээр хүндэлдэг. Залуу үетэндэ тэрэ өөрынгөө баян дүй дүршэлые дуратайгаар дамжуулан үгэдэг. Нүхэр Югова Улаан-Үдэ хотын Октябрьска районой поликлиникэдэ хүдэлһөөр зандаа. Эрхим бэрхэ хүдэлмэрииень үндэрөөр сэгнэжэ, нүхэр Юговае коммунис ажалай ударник болгоһон юм. Энэ нэрэтэй солотой хүндэеэ арюунаар абажа ябана. Саашадаа улам һайнаар хүдэлжэ, үшөө ехэ амжалта туйлахыень үнэн зүрхэнһөө хүсэгдэхэ байна.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэри бэелүүлхын түлөө

МЕДИЦИНСКЭ ТУҺАЛАМЖА ҺАЙЖАРУУЛХА

1971—1975 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүд дотор: «Медицинскэ шанар һайнтай туһаламжа үзүүлхын, хүн зониие бүхы түрэлэй туһаламжаар хангахын тула эмшэлгын олон шэглэлтэйгээр мэргэжэһэн ехэ больница, поликлиникэ, диспансернүүдые барижа үргэлжэлүүлхэ, түргэн туһаламжын ба санитарно-эпидемиологическа станцинуудые олоор бариха. Хүн зоной ба элүүрые хамгаалгын эмхи зургаануудай эрилтэ эм домоор, бусад препарадуудаар хангаха» гэжэ сэхэ хэлэгдэһэн байна. Тэрэнэй ёһоор гүрэн доторнай, мүн манай Буряадта эмшэлгын зургаанууд нилээд хүгжөөгдэхэ, медицинскэ али бүхы туһаламжа гэритойгоор һайжаруулагдаха юм. Хото болон хүдөө нютагуудай хүн зоной элүүрые сахилгын газарнуудта шэнэ шэнэ түхеэрэлгэнүүд хэгдэхэ, мэргэжэлтэдые бэлдэхэ хүдэлмэри бүри эршэмтэйгээр ябуулагдаха байна.

Һүүлэй үедэ арадай ажахын хурдан түргэнөөр хүгжөөгдэхэ тума хүн зоной һуудал байдал нилээдхэн һайжарна гээшэ ааб даа. Энээнтэй хамта, мүн тэдэнэй бүхы эрилтэнүүд ургана. Элдэб үбшэ аргалха түрүү онол арга, эрдэм наукын шэнэ шэнэ туйлалтанууд олоной анхарал татадаг болоо. Тиимэһээ тэдэниие ажабайдалда түргэн нэбтэрүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ юм.

Хэнэйшье мэдэһээр, хото хүдөө хоёрой больницануудай, мэргэжэлтэдэй арга шадабари ондо ондоо гээшэ ааб даа. Энээниие хараадаа абажа, манай Буряадай республиканска больница элдэб үбшэ аргалха, һэргымжэлхэ хүдэлмэри ябуулхынгаа хажуугаар хүдөөгэй больницануудай хүдэлмэридэ али болохо туһаламжа хүргэхэ гэһэн зорилго урдаа табинхай юм. Энэ талаар зарим тэды хүдэлмэри яһала хэгдэжэ байдаг.

Түбхын түрүүн бүхы аймагуудай больницануудтай нягта холбоотой, эмшэлгынь хүдэлмэриие эрдэм наукын заабаритай холбуулан хүтэлбэрилдэг, мэргэжэлтэдыень ерүүлжэ, өөрынгөө больницануудай дэргэдэ хүдэлгэдэг болообди. Иимэ болохолоороо, республиканска больницамнай Буряадай медицинын зургаануудай методическо-консультативна пункт гэжэ нэрлүүлхэ ёһоороо алдаршаа.

Энэ харюусалгатай үүргэ дүүргэхэ бүхы арга боломжо больницадамнай бии. Эрхим мэргэжэлтэй 126 врач, гүрэнэй ехэ ехэ больницанууд болон клиникэнүүдтэ орденатурын талаар тусгаар һуралсал гараһан дүршэлтэд, 3 провизор ба дунда мэргэжэлтэй олон тоото хүнүүд хүдэлжэ байдаг. Тэдэнэймнай 16 хүн БурАССР-эй, 5 хүн РСФСР-эй габьяата врачай үндэр нэрэ зэргэтэй болоһон, 21 врач дээдэ зэргын мэргэжэлтэ гэһэн, 25 врач нэгэдэхи шатын мэргэжэлтэ гэһэн нэрэ зэргэнүүдтэ хүртэнхэй. Эдэнэр гарай юрын хухархайһаа эхилээд, зүрхэнэй, ууравг тархиин операцинуудые хэдэг. Больницадамнай хүдэлдэг эрдэмэй кандидадууд О. Омбоева, Н. Боянова, Ю. Мункоев гэгшэд үбшэнтэниие эм[шэлг]ынгээ хажуугаар суг хүдэлдэг [нү]хэдтөө ехэ туһалдаг. Тэдэнэй з[үбшэ]лнүүдые шагнахаяа, түрүү [һур]ад врачнарай мэргэжэл шудалхаяа хүдөөгэй больницануудһаа ерэдэг. Тиигэжэ энэ жэлдэ аймагай больницануудта хүдэлдэг 38 врач, медицинскэ 42 хүдэлмэрилэгшэд тус һуралсал гараад байна.

Энэ методическа, консультативна хүдэлмэри тон ехэ удха шанартай юм. Тэрэнэй гол зорилгонь хүдөөгэй ажалшадта, бүхы хүн зондо медицинскэ туһаламжа һайжаруулха гэһэн удхатай, тиимэһээ больница энэ хэрэгтэ ехэхэн анхаралаа хандуулдаг.

Хүдөөгэй бүхы больницануудтай бидэ харилсаа холбоо байгуулханхайбди гэжэ дээрэ хэлэгдээ һэн. Тэдэнэр мэнэ мэнэ болоод лэ ямар туһаламжын хэрэгтэй болоһые бидэндэ мэдээсэжэ байдаг. Тэдэнэйнь үндэһөөр туһаламжынгаа хүдэлмэриин түсэб зохёогообди. Тэрэ түсэбөөр хараалагдаһанай ёһоор республиканска больницын врачнар 120 дахин хүдөө гараа. Тиихэдээ аймагай, хүдөөгэй больницануудта яаралгүй тогтожо, өөрынгөө мэргэжэлээр (жэшээнь, терапевт һаа — энээндэ хабаатай ажалаар, хирург һаа — мүн лэ өөрынхеэрээ) элдэб туһа хүргэдэг, ажал хүдэлмэрииень эмхидхэлсэдэг, шэнэ дүршэл дамжуулдаг. Энээнһээ гадна хирург, терапевт, невропатолог, нюдэнэй ба шүдэнэй врачнар, травматолог гэхэ мэтэ хэдэн мэргэжэлтэд нэгэдээд, 13 дахин хүдөө гаража, хүн зониие үзэһэн байна. Энэ хүдэлмэри саашадаа үргэлжэлүүлэгдэхэ. Бэрхэ мэргэжэлтэд иигэжэ нэгэдээд олон хүниие шалгахадаа, элдэб үбшэ эртүүр элирүүлдэг, тиигэжэ үбшэнүүдые һэргылхэдэ ехэ туһатай. Гадна «түргэн туһаламжаар» манай врачнар 107 дахин хүдөө гараад байна.

Элдэб ушарнууд болоһон байдаг. Гэмтэл, усал гү, али түргэн үбшэн хүрэһэн байха. Тиихэдэнь тэрээгээрнь мэргэжэлтэд үгыдэхэ. Тиихэдэнь лэ республиканска больницаһаа врачнар эльгээгдэдэг. Тэдэнэр республикынгаа бүхы аймагуудта нилээд оло ошоһон, ябаа хүрөөгүй һууриниинь гэжэ олдохоо болинхой.

Хүдөө нютагуудта ошоһон манай врачнар мэдэхэгүй үбшөөрнь тэндэхи аргашадта зүбшэл үгэхэһөө гадна, өөһэдөө үбшэнтэдые үзэдэг, байжа аргалалсадаг, саашань аргалха заабари үгэдэг, тиигээд үбшэнтын саашадаа өөрөө Улаан-Үдэ ерэхээр үндыгөөгүй һаань. дахин ошодог.

Олон мэргэжэлэй врачнарай нэгэдээд, хүдөө гаража зониие үзэдэг гуримыень бидэ нүүдэл амбулатори гэжэ нэрлээбди. Энэ жэлдэ нүүдэл амбулатори апрелиин 5-һаа 16 болотор Яруунын аймаг. июниин 15-һаа июлиин 3 болотор Хурамхаанай аймаг гаража, хүн зониие үзэһэн байна. Тиихэдэнь тэндэ 8 врач, медицинскэ 2 сестра ябалсаа. Эдэнэй дүй дүршэлые согсолоод, хүн зоной эрилтэ хараадаа абалсан, нүүдэл амбулаториёо үшөө элдэб техническэ, хүдөөдэ байдаггүй түхеэрэлгэнүүдээр хангаха гэлсээбди. Иимэ бүрин хүсэтэй амбулатори һаядаа Мухар-Шэбэрэй аймаг эльгээгдэхээр түхеэрэгдэжэ байна.

Эдэ бүгэдэ хүдөөгэй больницануудта туһалдаг методическа хүдэлмэриимнай нэгэ хубинь юм. Гадна элдэб үбшэн таниха, аргалха талаар үгтэдэг тусхай хуудаһан гаргагдадаг, харуулан ойлгуулха хэрэгсэл бэлдэгдэдэг. Манай больница зоной дунда дэлгэрэнгы элдэб үбшэнөөр методическа найман бэшэг хүдөө эльгээнхэй. «Анафилактическа нойр аргалха тухай», «Эмшэлгын зургаануудай түрүү дүй дүршэлнүүд», «Һургуулида ороодүйдэнь үхибүүдые яажа хүмүүжүүлхэб», «Больничиа хуудаһануудые зүб үгэхэ тухай», «Саг зуура ажал хэжэ шадахаяа болиһон хүндэ яажа туһалхаб» гэхэ мэтэ олон асуудалаар зүбшэл заабари бэшэгдэжэ эльгээгдэһэн, саашадаашье эльгээгдэхэ байна.

Хүдөөгэй ажалшадта туһалха хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаададаг түрүү эмшэд больницадамнай олон гээшэ. Жэшээнь, хүүгэдэй врач Б. И. Шифрина, поликлиникые даагша Г. С. Намжилцыренов, методическа кабинедые даагша Л. С. Хомосова, ревматолог ба медицинын эрдэмэй кандидат Ю. В. Мункоев, врачнар Б. Б. Батоев, С. Ц. Эрдынеев ба бусад ходо республикынгаа аймагуудта гаража, хүдөөгэй ажалшадта элдэб туһаламжа үзүүлнэ.

Эдэ нүхэдэй хажуугаар республикын хүдөө нютагуудай ажалшадта санитарна авиациин хүсөөр мүн лэ ехэ туһаламжа үзүүлэгдэжэ байдаг. Тэрэниие БурАССР-эй габьяата врач, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнда хабаадагша Р. Б. Будаев хүтэлбэрилдэг. Тиихэдэ БурАССР-эй габьяата врач, СССР-эй Верховно Соведэй депутат А. И. Жалсараев кардиохирургическа таһаг даадаг, энэ суута мэргэжэлтэдэ мүн лэ олон үбшэнтэн хандадаг байна. Тус кабинедһээ гадна, манай больницада сурдологическа, аллергическа, проктологическа кабинедүүд эмхидхэгдэнхэй.

Тэрэнһээ гадна иимэ нэгэ асуудал дээрэ үшөө тогтохо дуран хүрэнэ. «СССР-эй хүн зоной элүүрые хамгаалха, эмшэлгын талаар туһаламжа саашадань һайжаруулха тухай» КПСС-эй ЦК-гай. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол 1969 оной январиин 1-дэ гараа һэн. Тус тогтоолой үндэһөөр манай республика дотор холын хараатай хэмжээ ябуулганууд түсэблэгдөө бэлэй. Тэдэнэй дунда хүдөөгэй аршаанууд, ажалшадай амаралтын газарнууд, курортнууд болон элүүржүүлгын бусад комплекснуудые медицинскэ мэргэжэлтэдээр хангажа, хүн зоной эрилтые дүүрэнээр хангадаг болгохо тухай дэлгэрэнгыгээр хэлэгдэһэн юм. Гэбэшье тус асуудал үшөөл хүсэд бэелүүлэгдээгүй байһаар. Хүнэй үбдэжэ эхилһэн хойно тэрээндэ туһалхада заримдаа ехэ туһа болонгүй байхаяа һанадаг. Тиимэһээнь хүн зоной бэе махабадай хатуу, элдэб үбшэндэ диилдэхэгүй һайн, элүүр байхын түлөө саашадаа ехэ хүдэлмэри хэгдэхээр гэжэ һанагдана. Энээндэ хото, хүдөөгэй партийна, советскэ органууд, предприяти болон ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд ба бүхы олониитэ тусгаар анхарал хандуулха ёһотой.

Түрэл партиингаа түүхэтэ XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө манай республиканска больницын бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй саашадаашье бүри ехээр оролдохо байһанда бата най[даһаа]р ааб даа.

В. ТРУХИН,
Буряадай рес[пуб]ликанска больницын ахалагша врачай орлогшо.

БАГШЫН АРЮУН ЗАМААР...

Улан нютаг. Тэндэ дайралдаhан лэ хүнhөө Лодой Гармаевичые hураа hаатнай, тэрэнэй гэр байрые сэхэ заажа үгэхэ байха. Тиимэ даа, юуб гэхэдэ, Л. Г. Дугаровые Уланда таниха, мэдэхэгүй хүн үгы бшуу. Тэрэ олондо мэдээжэ, хүндэтэйшье болоhон багша ха юм.

Нүхэр Дугаров хүрьhэтэ дэлхэй дээрэ мүндэлhөөр 50 наhанайнгаа 31 жэлыень тэрэ үхибүүдые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ зорюулаа. Захааминай аймагай Сагаан-Мориной эхин hургуулида дайнай эхилхэhээ урид тэрэ хүдэлжэ эхилhэн.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайн гэнтэ эхилжэ, Лодой Гармаевичай хүсэл зорилго таhалдажа, Эхэ ороноо дайсанhаа хамгаалхаяа мордоо hэн. Дайнай дүүрэхэдэ эрэлхэг зориттой байлдааша Л. Дугаров hургуулидаа, hурагшадтаа дахин бусаhан юм. Лодой Гармаевич Уланай дунда hургуулида олохон жэлэй туршада черчени ба зуралга заана, ахалагша классуудта уран зурагай искусстваар факультативна хэшээлнүүдые үнгэргэнэ. Өөрынгөө шэлэhэн мэргэжэлдэ дуратай, шадамар бэрхэ багшын хэшээлнүүд тон hонирхолтой байдаг.

Байгаалида болон ажабайдалда гоё hайханиие олохо, тэрэниие зүбөөр ойлгохо, муу муухайhаа илгажа hураха тухай багша үхибүүдтэ хөөрэжэ үгэдэг. Тэрээндэнь түрэлхидшье, hурагшадье адлихан дуратай байдаг.

hургуулида үхибүүдые хүмүүжүүлэлсэхэhээ гадна, өөрынгөө долоон үхибүүдые Лодой Гармаевич ажабайдалай зүб замда гаргаа. Эхэ эсэгынгээ этигэл найдабариие тэдэнь hайханаар харюулжа ябана. Ехэ хүбүүниинь Эрхүү хотын автопаркнуудай нэгэндэ механигаар хүдэлмэрилнэ, басаган — Элинь багшална, Светлана инженер-технолог болонхой. Люда Таня хоёр дээдэ hургуулида hурана, тинхэдэ Толинь дунда hургуули дүүргээд ажаллана, одхон — Валера 9-дэхи класста hурана.

Үхибүүдээ зүбөөр хүмүүжүүлхэ хүн болгожо табиха гээшэ, хэнэйшье мэдэhээр, бэлэн хэрэг бэшэ даа. Тиибэшье Лодой Гармаевич Надежда Васильевна хоёр эхэ эсэгын нангин уялга атаархамаар дүүргэжэ байнад.

Гэхэтэй хамта, нютагаархиндаа хүндэтэй багша Лодой Гармаевич хүмүүжүүлhэн, hургаhан хүнүүдэй тоо жэлhээ жэлдэ олошорно.

Е. МОЛЧАНОВ.

Баргажан.

„БУРЯАД ҮНЭН“ 1972 ОНДО

Юhэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ —1972 ондо абтаха хэблэл захилга сентябриин 1-hээ эхилэнхэй. Энэ политическэ шухала хүдэлмэритэй дашарамдуулан, «Буряад үнэн» газетэ ерэхэ жэлдэ ямар түсэбтэй, юу хэхээ байнаб гэжэ урданайнгаа заншалаар манай уншагшад hонирхоно ёhотой. Тиимэhээ редакциингаа түсэбтэй уншагшадаа тобшохоноор танилсуулхамнай.

1971 ондо Советскэ Союзай Коммунис партиин ээлжээтэ XXIV съезд боложо, манай ороной арадай ажахые 1971—1975 онуудта хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб тухай Директивэнүүдые баталан абаhан байна. Партиин съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хүсэл эрмэлзэлээр зоригжоhон манай республикын хото, хүдөөгэй ажалшад бүхы хаба шадалаа элсүүлэн хүдэлнэ. Хүдэлмэришэн, колхозой гэшүүн, алба хаагша бүхэнэй энэ шанга тэмсэлые газетын хуудаhануудта шадамараар зураглан харуулха гээшэ манай хүдэлмэрилэгшэдэй шухалын шухала зорилго болоно.

«Социалис мүрысөө саашадань улам hайнаар эмхидхэхэ тухай» тогтоол КПСС-эй Центральна Комитет hаяхан баталан абаба. Мүрысөөе толгойлхо хэрэгтэ партийна, профсоюзай организацинуудай дүүргэдэг үүргэ дээшэлүүлхэ, тэрэниие бүри үргэн дэлисэтэйгээр дэлгэрүүлхын тула олониитын дунда ябуулагдадаг политическэ хүдэлмэриин бүхы онол арга сүм хэрэглэхэ асуудалнуудта энэ тогтоол соо онсо анхарал хандуулагдана. Ушар тиимэhээ газетэмнай социалис мүрысөөнэй гурим тодорхойлхо, тэрэнэй ябаса, дүнгүүдыень согсолхо хэрэгтэ бүри ехэ анхарал табидаг болохо. Ажалай түрүүшүүлэй дүй дүршэл, эрдэм наукын шэнэ туйлалтанууд тухай ходо бэшэгдэжэ байха. «Түрүү дүй дүршэлэй хуудаhан» гэhэн гаршагтайгаар промышленностиин, хүдөө ажахын, соёл культурын талаар туйлагдаhан амжалта илалтанууд, түрүү коллектив болон ажалай баатарнуудай үйлэ хэрэгүүд дэлгэрэнгыгээр харуулагдаха. Тиимэ тусхай хуудаhануудые бэлдэхэдэмнай партийна организацинуудай, нютагай Соведүүдэй, ажахын зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, ажалай түрүүшүүл, мэргэжэлтэд, эрдэмтэд эдэбхитэйгээр хабаадалсаха бэзэ гэжэ найдагдана.

Ажалша хүн — газетымнай гол герой болоно. Тиимэhээ тэдэ хүнүүд тухай очерк, зураглал ба корреспонденцинүүд «Табан жэлэй түрүүшүүл», «Нүхэр тухайгаа», «Ажалай ветерануудэ», «Юрын хүн тухай хөөрөөн», «Хэншье, юуншье мартагдаагүй» гэхэ мэтэ гаршагууд доро ходо толилогдожо байха.

Коммунис партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ партийна, профсоюзай, комсомолой организацинуудай, нютагай Соведүүдэй үүргэ тон ехэ. Тиимэhээ партиин, комсомолой райкомуудай, партийна эхин организацинуудай, комсомолой болон профсоюзай эхин эмхинүүдэй, нютагай Соведүүдэй үдэр бүриин ажал хэрэг тухай статья ба корреспонденцинүүд үдэр бүри толилогдожо байхаар хараалагдана. Мүн үзэл сурталай хүдэлмэрилэгшэдэй ажал хэрэг, коммунистнууд, комсомолшууд ба партийнабэшэ эдэбхитэдэй политическэ hуралсал, ойлгууламжын ба хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин асуудалнуудта урда урдынхиhаа ехэ анхарал табигдаха байна.

Промышленна, хүдөө ажахын үйлэдбэриин ашаг үрые бүри ехэ болгохо, алмалта арьбалалтын гурим улам hайжаруулха, ажалай эмхидхэл, түсэб ба уялгануудай дүүргэлтын түлөө коллектив, ажалша хүн бүхэнэй харюусалга дээшэлүүлхэ тушаа hонирхолтой материалнууд «Табан жэлые — болзорhоонь урид», «Промышленность — хүдөө ажахыда», «Шэнэ барилганууд», «Экономическа шэнжэлэл», «Балта ба хадуурай бата барисаан», «Үүсхэл гаргаhан ажахыда» гэхэ мэтэ гаршагууд доро толилогдожо байха. Энэ хэрэгтэ ажахынуудай ба предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд, ажалай түрүүшүүл, хүдөө ба хүдэлмэришэн бэшэгшэдэй олоороо хабаадалсахань тон шухала гүб даа.

Эрдэм ба техникын туйлалтануудтай, соёл культурын хүгжэлтэтэй, уран зохёолшод ба уран зураашадай, хүгжэмшэдэй шэнэ зохёол ба бүтээлнүүдтэй уншагшадаа саг соонь танилсуулжа байхын тула эрдэм наукын, литература ба искусствын асуудалаар тусхай хуудаhанууд гаргагдажа байха. Тиихэдэ үргэн олон уншагшадай hайшаалда хүртэhэн «hургуули — шабинар—түрэлхид», «Хонхо», «Толи», «Саянhаа Витим хүрэтэр» гэжэ хуудаhанууд үргэлжэлүүлэгдэхэ.

ТАСС-ай, АПН-эй hони hонин мэдээсэлнүүд, сэрэгэй-патриотическа темэтэй статьянууд, спортын, нютаг нютагай hонин газетымнай номер бүхэндэ үгтэжэ байха. Манай хүршэ Монголой Арадай Республикада, Агын ба Усть-Ордын национальна округуудта боложо байhан hонин тухай материалнууд баhал толилогдодог байха.

Нютагай Соведүүдэй, ниитын эмхинүүдэй хүдэлмэриин асуудалнуудта ехэ анхарал хандуулагдаха. Совет хуулинуудые, илангаяа ажал тухай шэнэ хуули бэелүүлхэ, сүүдэй зургаануудай, милици ба прокуратурын хүдэлмэри тухай hонирхолтой корреспонденци, статья, репортажнууд «Соведүүдэй хүдэлмэри», «Республикын засагай дээдэ зургаануудта», «Сүүд дээрэhээ», «Юристын зүбшэлнүүд» гэхэ мэтэ гаршаг доро бэшэгдэдэг байха.

Совет Социалис Республикануудай Союзай тогтоhоор 50 жэлэй ой 1972 оной декабрь hарада, мүн Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын 50 жэлэй ой 1973 ондо тэмдэглэгдэхээ байна. Энээнтэй дашарамдуулан, бүхы Совет орон доторнай, тэрэ тоодо манай республикада бэлэдхэлэй ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ эхилэнхэй. Союзна республикануудай ажалшан арадай 50 жэл соо туйлаhан асари ехэ амжалта илалтанууд тухай, Буряадай республикын хото, хүдөө нютагуудта болоhон хубилалта, тэндэхи ажалшадай туйлалтанууд тухай hонирхолтой олон материалнууд ерэхэ жэл соо газетэдэмнай толилогдохоор түсэблэгдэнхэй. Манай уншагша бүхэн — хүдэлмэришэн, колхозник, алба хаагша ба бусад эдэ асуудалнуудаар hонирхолтой статья, мэдээсэл, зураглал, корреспонденцинүүдые редакцида эльгээхэ бэзэ гэжэ найданабди.

Шэнэ 1972 ондо газетымнай хуудаhануудта «Коммунист ба табан жэлэй түсэб», «Завод, фабрикын табан жэл», «Мүнөөнэй хүдэлмэришэнэй шэнжэ», «Фермэдэ — оньhон техникэ», «Хүдөө ажахын үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ», «Коллектив ба хүтэлбэрилэгшэ», «Тосхоной шэнэ шэнжэ», «Соёлой хоёр жэлэй добтолго», «Улаан-Үдэдэ: үсэгэлдэр, мүнөөдэр, үглөөдэр» гэхэ мэтэ шэнэ гаршагууд бии болгогдожо, тэдээн доро hонирхолтой статья, корреспонденци, очерк ба зураглалнууд толилогдожо байхаар хараалагдана.

«Буряад үнэн» гол түлэб уншагшадайнгаа эдэбхитэй туhаламжаар гаргагдажа байдаг. Тиимэhээ үнинэй бэшэгшэдэй, hая бэшэжэ эхилэгшэдэйшье нютагайнгаа hонин тухай, ажал, hуудал байдал тухай, hонирхолтой ушарнууд тухай саг үргэлжэ бэшэжэ байхынь тула «Редакцида ерэhэн бэшэгүүд», «Манай почтын hонин», «Асуугты — харюусахабди», «Хэблэгдээгүй бэшэгэй мүрөөр», «Хэмжээн абтаа» гэхэ мэтэ гаршагууд газетэдэмнай гаража байха.

Богонёор хэлэбэл, ерэхэ жэлдэ хэхэ ажалнай тон ехэ. Коммунис партиингаа ударидалга доро Буряад оронойнмай хото городуудта, хүдөө нютагуудта боложо байhан түүхэтэ хубилалтанууд тухай дэлгэрэнгыгээр, гүнзэгы удхатайгаар, уран хурсаар зураглаха гээшэ журналист бүхэнэй, хүдэлмэришэн ба хүдөө бэшэгшэ бүхэнэй, манай олон түмэн уншагшадай нэрэ хүндын хэрэг, шухала зорилго болоно.

ХҮНДЭТЭ НҮХЭД, УНШАГШАД! «БУРЯАД ҮНЭН» ГАЗЕТЭЕЭ 1972 ОНДО ОЛООРОО ЗАХИЖА УНШЫТ. ЗАХИЛ ХЭХЭЕЭ БҮ МАРТАГТЫ!

ФУТБОЛ

ТЭНСЭЛГЭЭР ДҮҮРЭЭ

СССР-эй футболистнуудай «А» классай хоёрдохи бүлэгтэ наададаг командануудай дунда ээлжээтэ уулзалга уржадэр үнгэргэгдэбэ. Манай «Сэлэнгэ» команда гушан табадахи наадаяа Павлодарай «Трактор» командатай үнгэргэхөөр тиишэ ошоhон юм.

Хоёр командын футболистнууд 90 минутын туршада бэе бэедээ добтололсоошье hаа, тоо нээжэ шадангүй тэнсэhэн байна.

Мүн энэ үдэр Шэтын футболистнууд Семипалатинскын «Спартак», Благовещенскын «Амур» Усть-Каменогорскын «Восток» Красноярскын «Автомобилист» Омскын «Иртыш» болон бусад бүхы команданууд хоорондоо наадаhан байна. Эдэнэрэй ямараар наадаhан тухай мэдээсэл үшөө абтаадүй.

Тиигэжэ «Сэлэнгэ» команда 58 очкотой болобо. Удаадахи наадаяа «Сэлэнгэ» командын футболистнууд нүгөөдэр Целиноградай «Динамо» командатай үнгэргэхөөр аян замаа саашань үргэлжэлүүлбэ.

Манай корр.

1.110 ХҮНЭЙ ХАБААДАЛГАТАЙГААР

„ПРАВДА БУРЯТИИ“ ГАЗЕТЫН ШАНДА ХҮРТЭХЫН ТҮЛӨӨ ЗАНШАЛТА XXXVI ЭСТАФЕТЭ

Үнгэрэгшэ амаралтын үдэр «Правда Бурятии» газетын заншалта гушан зургаадахи эстафетэ үнгэргэгдэбэ. «Алтан намарай» hүүлшын үдэрнүүдэй нэгэндэ үнгэргэгдэдэг энэ мүрысөөндэ Улаан-Үдэ хотын спортын бүлгэм, hургуулинуудhаа гадна, hүүлэй үедэ хүдөөгэй hургуулинуудай спортсменүүд олоороо хабаадалсадаг болоhон байха юм. Дүн хамтадаа энэ урилдаанда 1.110 спортсмен хабаадалсаа.

Эгээн түрүүлэн найман жэлэй hургуулинуудай hурагшад урилдаанда табигдана. Энэ жэлэй урилдаанда хабаадаhан hурагшадай дундаhаа Кабанскын аймагай Селенгинск тосхоной найман жэлэй hургуулиин команда эрхимлэжэ, газетын дамжуулгын кубогта хүртэбэ. Эдэнэр үнгэрөөшэшье жэлдэ намарай иимэ урилдаанда түрүү hуури эзэлээ hэн. Хоёрдохи hуурида Улаан-Үдэ хотын 49-дэхи hургуулиин хүбүүдэй команда гараа. Эдэнэрhээ хоёрхон секундаар хожомдожо фиништэ ерэhэн Дээдэ Саянтын hургуулиин команда гурбадахи hуури эзэлхэ баатай болобо.

Эдэнэрэй удаа урилдаанда табигдаhан дунда hургуулиин командануудай дунда бүришье hаа шанга тулалдаан болоо. Эндэ хотын 13-дахи hургуулиин команда эрхим байшоо. 65, 35-дахи hургуулинуудай команданууд эрхимлэгшэhээ гурбахан секундаар хожомдожо, фиништэ хүрэжэ ерэhэн байна.

Үйлэдбэриин коллективүүд соохоо Улаан-Үдын локомотивна депогой спортсменүүд бусадhаа hайн саг харуулба. Удаадахи hууринуудые «Динамо» бүлгэмэй, модоной комбинадай команданууд эзэлhэн байба. Эхэнэр спортсменүүдэй дунда Ленинэй ордено Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай команда эрхим саг харуулаа. Сэмбын фабрикын коллектив хоёрдохи hуури эзэлээ. Заншалта эстафетэдэ түрүүшынхеэ хабаадалсаhан хүдөөгэй спортсменүүд соохоо Мухар-Шэбэрэй аймагай эхэнэрнүүдэй команда түрүү hуури эзэлh... Тиихэдэ Прибайкалиин, Үдын аймагуудай хүдөөг... сменүүд түрүүшынгээ ту... да амжалта туйлаашье... саашадаа түрүү hуурину... гые эзэлэлсэжэ, урилд... спортсменүүдые хабаад... бэзэ гэжэ найдагдана.

Техническэ мэргэжэл... лищинуудай hурагшад... hаа хоёрдохи ГПТУ-гай... гурбан команда түрүү... бан hуури эзэлжэ, эндэ... шадые баясуулаа, омог... шье. Техникумүүд соо... дустриально-педагогическ... кумэй команда мүн ... жэлэйхидээл адляар хүр... бон спортсменүүдээ үр... табижа, түрүү hуури ... нэр спортсменүүд соохоо... рай училищиин команда... байгаа.

Жэл бүхэндэ үн... дэг урилдаанда түрүү... ри эзэлдэг Доржи ... ровай нэрэмжэтэ баг... институдай эхэнэр, ... команда ута зайда ури... эгээл хурдан, зүрхэтэй... байhанаа харуулаа бшуу. ... эдэнэр үнгэрэгшэ жэлдэ ... бириин технологическа ... дай командада алдаhан ... гынгаа кубок тэхэрюулжэ... мүн энэ зайдаа шэнэ реко... тооhон байха юм. Мүнөө энэ... 24 минута 20.30 секунда... талагдаа юм. Мүн Зүүн-Си... технологическа институдай... да эрхимлэгшэдhээ табахан... даар хожомдоhон байба.

Алтан намарай hүүлшы... даанда түрүү hуури эзэл... манданууд «Правда Бу... газетын дамжуулгын кубо... ломууд барюулагдаа.

В. ХАРАХИН...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Эста... хабаадагшадай жагсаал. 2. Э... тэ дамжуулга. 3. Багш... училищиин командын ... шадтэ дамжуулгын кубок ... лагдажа байна.

Е. ЗАХАРОВА...

ХИЛЫН СААНАhАА
ТЕЛЕФОН ТЕЛЕГРАФ РАДИО

ХАНИ БАРИСААНАЙ hАРА ҮРГЭЛЖЭЛҮҮЛЭГДЭhЭЭР

УЛААН-БААТАР. (ТАСС). МНР-тэ монгол-совет хани барисаанай hара амжалта ехэтэйгээр үргэлжэлүүлэгдэжэ байна. Энэ hайндэртэ хабаадагшад — ССР Союзай Ехэ театрай, Пятницкиин нэрэмжэтэ ород арадай хоорой, Узбегэй ССР-эй «Бахор», ансамблиин, «Воронежой басагад» гэжэ ансамблиин вокальна бүлэгэй артистнууд ба СССР-эй бусад творческо организацинуудай түлөөлэгшэд Монгол ороной аймагуудта айлшалхаяа гараба.

Совет искусствын түлөөлэгшэд Хэнтэйн, Губи Алтайн, Дурна зүгэй, Завхан аймагуудта табан үдэрэй туршада аяншалхань. Тэдэнэр малшадтай уулзажа, тэдэнэй ажабайдал ба шэн зоригто ажалтайнь танилсажа, аймаг болон сомонуудай түбүүдтэ концертнүүдые харуулха байна.

ИНДОХИТАДТАХИ ФРОНТ ДЭЭРЭ

ХАНОЙ. (ТАСС). «Сүлөөрэлгэ» гэжэ хэблэлэй агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, сентябриин hүүл — октябриин эхеэр болоhон дайшалхы тулалдаанай үедэ арадай сүлөөрэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүд Сайгон шадар дайсанай 310 солдат ба офицер хүлhөөнь буулгаhан, американ нэгэ вертолёт буудан унагааhан ба сэрэгэй хоёр катер уhанда шэнгээhэн байна.

Тайнинь провинцида октябриин 7-ной үглөөгүүр Урда Вьетнамай патриодууд дайсанай 75 солдат үгы хэжэ, 15 хүниие пленда абаhан, 30 буу буляан абаа.

Октябриин 27-hоо 28-най hүни Сүлөөрэлгын армиин сэрэгшэд Ратьзя провинцида сэрэгэй склад тэhэлээ. Тэндэнь 6000 тонно hомо болон буу зэбсэг, түлишэ хадагалаанда байhан.

Сентябрь hарын туршада Лаосой Арадай сүлөөрэлгын армиин сэрэгшэд дайсанай 2000-hаа дээшэ солдадые хүлhөөнь буулгаhан, 7 вертолет буудажа унагааhан, ехэ хэмжээнэй буу зэбсэг ба сэрэгэй хэрэгсэл буляан абаа гээд Лаосhоо Каосан-Натет-Лао агентство мэдээсээ.

ИНДИИН КОМПАРТИИН СЪЕЗД

КОЧИН. (ТАСС). Эндэ Индиин Коммунис партиин IX съезд хүдэлмэреэ дүүргэбэ. Съездын делегадууд политическэ резолюцияа нэгэн дуугаар hайшаагаад, партиингаа хүтэлбэрилхы шэнэ орган — Индиин Коммунис партиин национальна соведые hунгаhан байна.

Социал демокрадууд булиба

БОНН. (ТАСС). Бременэй городской парламентда болоhон hунгалтада социал-демокрадуудай парти ехэ амжалта туйлаба.

Социал-демокрадууд парламентдаа 59 hуури абажа, саашадаа диилэнхи хүсэн болобо.

Бремендэ болоhон hунгалта дээрэ СДПГ-гэй туйлаhан амжалта хадаа Брандтын правительствын бэелүүлдэг гадаадын политикые ФРГ-гэй үргэн олон ажалшадай дэмжэдэг байhанай гэршэ болоно гээд Баруун Германиин шэнжэлэгшэд түрүүшын ээлжээндэ тэмдэглэбэ.

ЦРУ—хара тамхинай хонжоо наймаашан

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). США-гай тагнуулай түбэй управлени Индохитадта хара тамхлар хонжоо наймаа хэхэ хэрэгтэ хабаадалсадаг байhаниинь үшөө дахин элирүүлэгдэбэ. Бостондо үнгэргэгдэhэн дайнда эсэргүү митинг дээрэ США-гай армида алба хэhэн сержант Уизерс гэгшэ үгэ хэлэхэ зуураа, энэ баримта тушаа элирхэйлэн мэдүүлээ. «1966 ондо Лаосто алба хэжэ байхадаа ЦРУ-гай мүнгөөр хара тамхи худалдан абаха гээшэ минии гол зорилго байhан»— гээд тэрэ мэдүүлээ. — ЦРУ-гай тагнуулшанhаа худалдан абтаhан хара тамхин «Эйр Америка» гэжэ компаниин самолёдуудта ашаалагдан, ондоо тээшэ эльгээгдэдэг байгаа гэжэ тэрэ хэлэhэн байна.

Дахин хойшолуулагдаба

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС) «Интелсат-4» гэжэ Газарые тойрон ниидэдэг хэлхээ холбооной хэмэл одые табилга болзоргүйгөөр хойшолуулагдаба. Энэнь октябриин 14-дэ табигдаха ёhотой байгаа.

«Атлас-Кентавр» гэжэ тулхин гаргадаг ракетын автомат залуурай заhабаритай болоhонhоо уламжалан хэмэл одые табилга хойшолуулагдаа гээд США-гай аэронавтика, замбуулинай дайдые шэнжэлхэ национальна управлени (НАСА) мэдээсээ.

ХААНА ЮУН БОЛОНОБ

ТАСС-ай корреспондентнүүдэй ба дэлхэйн телеграфна агентствэнүүдэй мэдээсэлhээ

Партийна шэнэ hургуули

ГАВАНА. Эндэ партийна шэнэ hургуули нээгдэбэ. Энэнь бэрхэ, шалгармал коммунистнуудай дундаhаа партийна хүдэлмэрилэгшэдые бэлдэхэ зорилготой.

Марксизм-ленинизмын үндэhэ hуури табигшадай зохёолнуудhаа гадна, мүн юрэнхы эрдэмэй үйлэдбэри эмхидхэлгын ба хүтэлэлгын асуудалнууд hуралсалай программада оруулагдаа.

Провинциальна комитедэй нэгэдэхи секретарь, Кубын Компартиин ЦК-гай гэшүүн Хосе Мачадо Вентура hургуулиие нээлгэ дээрэ үгэ хэлэхэдээ, hуралсалай программа амжалтатайгаар шудалхын тула хамаг хүсэеэ гаргыт гэжэ hурагшадые уряалба.

Гээлтэнь улам нэмэнэ

ХАНОЙ. Кхмерэй информационно агентствын мэдээнүүдэй ёhоор, Камбоджые сүлөөлхэ Арадай зэбсэгтэ хүсэнүүд байгша оной июниин 15-hаа сентябриин 30 хүрэтэрхи үе соо дайсанай 8 мянга гаран солдат офицернүүдые хүлhөөнь буулгаhан, сэрэгэй 300 шахуу машина hандааhан, 30 вертолет буудажа унагааhан, сэрэгэй 40 гаран катернуудые уhа руу шэнгээhэн ба шатааhан, олон буу зэбсэгүүд ба hомо хэрэгсэлнүүдые буляан абаhан байна.

Мэргэжэлтэдынь улам олошорно

ВАРШАВА. Польшын Арадай Республикын 200 хүн бүхэнэй нэгэниинь—инженер. hүүлэй үедэ орон доторхи дээдэ hургуулинууд арадай ажахын элдэб hалбаринуудта хүдэлхэ 15 мянга шахуу инженернүүдые жэл бүри бэлдэнэ. Тэрээнhээ гадна, ондоо хэдэн арбаад мянган мэргэжэлтэд дээдэ hургуулинуудые дүүргэжэ гараа. Бэлдэгдэhэн инженернүүдэй мянган хүн бүхэндэ хүртэсын талаар Польшо Европын ба дэлхэйн түрүү гүрэнүүдэй тоодо ороно. Мүнөө орон доторнь 160 мянга гаран инженернүүд хүдэлмэрилдэг. Харин дайнай урда тээ Польшын экономикодо оройдоо 13 мянган инженернүүд ажалладаг байhан.

Американ эрдэмтэдэй эрилтэ

ВАШИНГТОН. Америкын олониитын хэдэн ажал ябуулэгшад ба эрдэмтэд Дүтын Зүүн зүг тушаа США-гай баримталдаг политикада хабаатай, правительствын нюуса материлнуудые тунхаглаха эрилтэ табижа, сүүдтэ хандаба.

Сүүдтэ хүргэhэн эрилтэ доторнь иигэжэ хэлэгдэнэ: ороной аюулгүй байдалай асуудалаар президентын тусхай туhалагша Киссинджерэй захиралтаар шэнжэлгэ хэгдэhэн байгаа. Теэд, «Энэ материал тунхаглагдаха ёhогүй. Яахадааб гэхэдэ, США-гай национальна обороной ба гадаадын политикын ашаг туhада хохидол ушаруулха болоно» гэжэ гүрэнэй департаментын түлөөлэгшэ мэдүүлбэ.

Хүн зоной тоо бүридхэгдэбэ

КОЛОМБО. Цейлондо хүн зоной бүгэдэ ниитын бүридхэл хэгдээ. 50 мянга үлүүтэй бүридхэлшэд 2,5 миллион шахуу гэрнүүдтэ (тэрэ тоодо Цейлоной шэдхэ шэрэнгинүүд соогуур байдаг балгааhануудта) орожо, хүнүүдые бүридхэлдэ абаhан байна.

Ороной түүхэдэхи түрүүшын бүридхэл тэбхэр зуун жэлэй урда тээ—1871 ондо хэгдэhэн юм. Тиихэ сагта энэ арал дээрэ оройдоо 2,5 миллион хүн зон ажаhуудаг байгаа. Даб дээрэхи мэдээнүүдэй ёhоор багсаахада, үнгэрhэн зуун жэлэй турша соо Цейлоной улад зон 10 миллион үлүүтэй хүнөөр нэмээ.

Пакистанай президентын декрет

РАВАЛПИНДИ. Пакистанай президент (орон дотор сэрэгэй байдалай соносхогдоhон үе соо сэрэгэй ахамад захирагша болоhон Яхья Хан политическэ ажал ябуулгын хоригдоhые болюулха тухай декрет гаргаба. Гэхэ зуура, политическэ ябуулгын талаар зарим хизаарлалтанууд хүсэндөө үлэхэ юм ха. Тусхайлан дурдабал, Пакистанай бүрин бүтэн байлгын ба аюулгүй байдалай хэрэгтэ хоро хохидол ушаруулхаар хараа бодол политическэ партинуудай зүгhөө номнолго гү, али бусад ябуулга хоримжологдоно. Тэрэнь «хүн зоной тус тус бүлэгүүдэй хоорондо хёмороо үүдхэжэ» болохоор мэдүүлгэ политическэ ажал ябуулагшадай хэхые хорино.

ПРАВДА-БУРЯ...

Нэгэдэхи хуудаhанда: орондоо — элбэг ехэ ... «Октябриин хубисхалай ... лэлдэ». 1971 оной ... туршада республикын ... ленностиие хүгжөөхэ гүрэ... сэбэй дүүргэлтын дүнгүүд ... БурАССР-эй ЦСУ-гай мэдэ...

Хоёрдохи хуудаhанда: районой табан жэлэй ту... Т. Башкуевай статья. К. ... «Туршалга үргэлжэлүүлх... тэй» гэжэ статья. Редакци... hэн бэшэгүүдhээ.

Гурбадахи хуудаhанда: ...лэл тараагшадай эдэбхи... лүүлхэ» — В. Сажиновай ... Хилын саанаhаа.

Дүрбэдэхи хуудаhанда: ...тын hонинууд. Соносхол...

ЭНХИР КРАН

МОСКВА ХАРУ...
18.05 — телевизионно ...
19.05 — орон доторхи ...
19.30 — «Муслима» гэ... захай студиин уран h... телевизионно фильм. 20... эстрадын концерт.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУ...
21.00 — телепанорама. ... — «Дуун—арадай хани ... гэhэн дамжуулга.

МОСКВА ХАРУЛНА: — «Миллион арадуудай ... скэ университет» гэh... жуулга. 22.55 — Фут... Европын түрүү hуури ... наадаанда хабаадалсаха ... олохын түлөө Ирл... СССР-эй командануу... рондо үнгэргэгдэhэн ... харуулагдаха.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕ...

Манай адрес, теле...

г. УЛАН-УДЭ, ул. Л... 35. Телефоны: редакт... 54-54, приёмная—54-93, ... редактора—68-08, зам. ... тора—62-62, ответ. секр... —50-52, зам. ответ. секр... —66-76, отделы: парт... жизни —60-91, сельско... зяйства—64-36. 63-86, ... ганды и агитации—56-23, ... мышленности и строител... —61-35, советского строи... ства и быта—69-58, кул... и школ—60-21, писем ... селькоров—67-81, инфор... —34-05, общественная ... ная—56-62, машинное ... 57-63, фотолаборат... 33-61.